

บรรณานุกรม

หนังสือ

- การฝึกหัดครู, กรม. หน่วยศึกษานิเทศก์. คู่มือวิชาภาษาไทย เล่ม 3. พระนคร : เอกสาร-
นิเทศการศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ , 2512.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , คณะนิเทศศาสตร์. " แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร
ในระดัคอุดมศึกษา." ใน ภาษาและการสื่อสาร , หน้า 174 - 218. กรุงเทพฯ -
มหานคร : คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2517.
- จุง-เต-ฟาน. ตารางวิเคราะห์ข้อสอบ. พิมพ์ในประเทศไทยโดยได้รับอนุญาตจาก อี.ที.เอส.
แห่ง สหรัฐอเมริกา. พระนคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช , 2514.
- ชวาล แพทย์กุล. เทคนิคการวัดผล. พิมพ์ครั้งที่ 6. พระนคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช , 2518.
- ระปะนีย์ นาคกรทรพ. " แนวการสอนภาษาไทย." ใน จุลสารภาษาไทย , หน้า 33 - 42.
พระนคร : หน่วยศึกษานิเทศก์ กระทรวงศึกษาธิการ , 2505.
- บุญเหลือ เทพยสุวรรณ , ม.ล. " การใช้และความสามารถที่จะใช้ภาษาศาสตร์ในประเทศไทย."
ใน จุลสารภาษาไทย , หน้า 14 - 18. พระนคร : หน่วยศึกษานิเทศก์ กระทรวง-
ศึกษาธิการ , 2505.
- _____ " การปรับปรุงภาษาในเอเชียให้ทันสมัย." ใน รวบรวมบทความเกี่ยวกับการเรียน-
การสอนภาษา , หน้า 50 - 58. พระนคร : ศูนย์ภาษาอังกฤษ โครงการพัฒนา-
มหาวิทยาลัย , 2513.
- _____ ภาษาไทย - วิชาที่ถูกลืม. กรุงเทพมหานคร : หน่วยศึกษานิเทศก์ กระทรวง-
ศึกษาธิการ , 2518 .
- _____ " เอกสารสำหรับเป็นแนวทางการประชุม เสนอต่อคณะกรรมการปรับปรุงการใช้
ภาษาไทย." ใน ชุมนุมภาษาไทย พ.ศ. 2504 - 2505 , หน้า 145 -
158. พระนคร : คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2506.

- ประคอง กรรณเสตุ. สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู. พิมพ์ครั้งที่ 3. นครหลวงกรุงเทพมหานครบุรี : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช , 2515.
- ประสิทธิ์ กาพย์กลอน. การศึกษาภาษาไทยตามแนวภาษาศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช , 2516.
- พริณี โชติกเสถียร. " วิชาไวยากรณ์ไทยที่ควรสอนในปัจจุบัน." ใน คำบรรยายในการสัมมนาอาจารย์วิชาภาษาไทย, หน้า 230 - 262 . พระนคร : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ , 2518.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. กรมสามัญศึกษา. หลักสูตรและประมวลการสอนวิชาหลักภาษาไทย— (2518) ประโยชน์มัธยมศึกษาตอนปลาย. พระนคร : กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ , 2518.
- สุทธิพงษ์ สมบัติ. หลักภาษาไทย. อุดรธานี : โรงพิมพ์ไทยสามัคคี , 2518.
- อนุমানราชชน , พระยา. นิรุกติศาสตร์ ภาค 1 - ภาค 2. พระนคร : โรงพิมพ์ศูนย์การ - ทหารราช , 2516.
- อุคม วโรตม์ลิขิตศักดิ์. ภาษาศาสตร์เบื้องต้น. พระนคร : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ , 2513.
- อุปกิตศิลปสาร , พระยา. หลักภาษาไทย. พระนคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช , 2514.
- แอนโรนี , เอ็ดวาร์ด เอ็ม. " ภาษาศาสตร์กับการสอนภาษา." ใน คู่มือครูภาษาไทย, หน้า 100 - 120. พระนคร : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู , 2518.

บทความ

- เพียรศิริ เอกนิยม. " ไวยากรณ์ใหม่ - ไวยากรณ์เก่า." วารสารอักษรศาสตร์พิจารณา 1 (สิงหาคม 2516) : 27 - 32 ; (ตุลาคม 2516) : 20 - 31.

เอกสารอื่น ๆ

- จूरีย์ จิวะกุล. " การทดลองเปรียบเทียบการสอนภาษาอังกฤษแบบวิธีแปลกับแบบวิธีของภาษาศาสตร์." วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร , 2513.
- ประภาศรี สุกขบรรทัด. " การสำรวจการสอนวิชาหลักภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญ ในจังหวัดพระนคร." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2508.
- พรีณี ไชคิกเสถียร. " โครงสร้างของนามวลีในภาษาไทย." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2515.
- พงษ์ศักดิ์ ศรีภิรมย์. " การสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมเรื่องเสียงในภาษาไทยสำหรับระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชา - มัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2519.
- มงคลวรรณ ทองสุขโชทัย. " ปัญหาการสอนภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนมัธยมแบบประสม." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิต - วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2516.
- วิจินต์ ภาณุพงศ์. " ระบบไวยากรณ์ไทย." ม.ป.ท. , 2518. (อักสำเนา)
- สมคิด อิศระวัฒน์. " การแทรกประชากรศึกษาในหลักสูตรสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ - มหาวิทยาลัย , 2516.
- อัมพร สุขเกษม. " การศึกษาเพื่ออธิบายเนื้อหาบางประการในวิชาหลักภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้หลักทางภาษาศาสตร์." วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร , 2514.

ภาษาอังกฤษ

- Bach , Emmon W. An Introduction to Transformational - Grammars. New York : Holt , Rinehart and Winston , Inc ., 1964.
- Chomsky , Noam. Aspects of the Theory of Syntax. Massachusetts : The M.I.T. Press, Massachusetts Institution of Technology, 1957.
- Syntactic Structures. The Hague:'s Gravenhage , 1957.
- Gleason , H.A. An Introduction to Descriptive Linguistics. New York : Holt, Rinehart and Winston , Inc. 1964.
- Gronlund , Norman E. Constructing Achievement Tests. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice - Hall, 1968.
- Hass , Mary R. Outline of Thai Grammar . Burkely : University of California, Dept. of Orient Language , 1951.
- LaPalombara , Lyda E. An Introduction to Grammar : Traditional, Structural, Transformational. Massachusetts : Wintrop Publishers, Inc., 1976.
- Liles , Bruce L. An Introduction to Linguistics . Englewood Cliffs , N.J. : Prentice - Hall, 1975.
- Pat Noisaengsri. English for Teachers. Bangkok : Ramkhamhaeng University , Faculty of Humanities , 1974.

Udom Warotamasikkhadit. Thai Syntax : An Outline .

Paris : Mouton , the Hague , 1972.

Wardhaugh , Ronald. Introduction to Linguistics .New York :

McGraw - Hill Book Co., 1972.

ภาคผนวก

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

22 กุมภาพันธ์ 2522

เรื่อง ขอความร่วมมือในการให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

เรียน ท่านผู้ทรงคุณวุฒิที่เคารพ

กระผม นายศุภชัย แสงปัญญา นิสิตหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
แผนกวิชามัธยมศึกษา สาขาการสอนภาษาไทย กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง " การผสม -
ผสานภาษาศาสตร์ในบทเรียนวิชาหลักภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย " และได้
ทำบทเรียนขึ้นเพื่อทดลองใช้ประกอบการสอนเรื่องประโยค

ในการวิจัยครั้งนี้ จำเป็นต้องได้รับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ
จำนวน 10 ท่าน กระผมจึงเรียนขอความกรุณาให้ท่านได้กรุณาสำรวจและให้ความคิดเห็น
ตลอดจนข้อเสนอแนะตามแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมกันนี้ด้วย ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ด้วยความเคารพ

ศุภชัย แสงปัญญา

(นายศุภชัย แสงปัญญา)

แบบสอบถามความคิดเห็น

บทเรียนนี้เขียนขึ้นเพื่อใช้ทดลองสอนนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็น
บทเรียนที่ว่าด้วยเรื่องประโยค ผู้เขียนได้แบ่งบทเรียนออกเป็นบทย่อย 4 บท แต่ละบทจะ
ประกอบด้วย

- (1) จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของบทเรียน
- (2) เนื้อหาบทเรียน
- (3) แบบฝึกหัดประกอบบทเรียน

เมื่อท่านได้สำรวจบทเรียนนี้แล้ว กรุณาให้ความเห็น และเขียนข้อเสนอแนะตาม
แบบสอบถามข้างล่างนี้

1. เนื้อหาในบทเรียนเหมาะสมกับระดับความรู้ของผู้เรียนหรือไม่ ทั้งนี้โดยพิจารณาเปรียบเทียบ
จากหลักสูตรภาษาไทยว่าด้วยเรื่องหลักภาษา ซึ่งได้แนบมาพร้อมกันนี้

2. เนื้อหาถูกต้องตามหลักการวิเคราะห์ประโยคหรือไม่

3. การเรียงลำดับเนื้อหาเป็นไปอย่างเหมาะสมสำหรับการเรียนเรื่องการวิเคราะห์ประโยคหรือไม่

4. บทเรียนนี้ได้เขียนขึ้นตรงกับจุดมุ่งหมายของแต่ละบทหรือไม่

5. แบบฝึกหัดที่จัดไว้ในแต่ละบทเหมาะสมและเพียงพอกับเนื้อหาหรือไม่

6. บทเรียนนี้ประกอบไปด้วย จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เนื้อหา และแบบฝึกหัด ท่านเห็นว่า ควรจะได้เพิ่มเติมอะไรอีกบ้าง

7. ถ้านำบทเรียนนี้ไปทดลองใช้สอนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ท่านคิดว่าจะเกิดปัญหา อย่างไรบ้าง

8. ท่านเห็นว่าบทเรียนนี้จะขัดแย้งกับหลักสูตรภาษาไทยว่าด้วยเรื่องหลักภาษา (โดยเฉพาะเรื่อง ประโยค) หรือไม่

9. บทเรียนแต่ละบทน่าจะได้มีการตัดทอนส่วนใดออกบ้าง เพื่อให้มีความง่ายเหมาะสมกับระดับ ความรู้ของนักเรียน

10. บทเรียนนี้คุณภาพพอที่จะนำไปใช้ประกอบการสอนวิชาหลักภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือไม่

11. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ (โปรดระบุ)

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง.

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของอาจารย์พจน์ โงติกเสถียร

1. น่าจะเหมาะสมกับระดับความรู้ของผู้เรียน
2. ถูกต้อง
3. เหมาะสมแล้ว
4. ครบ
5. พอจะใช้ได้แล้ว
6. ควรเติมตัวอย่างวิธีสร้างประโยคของนักเขียนที่มีชื่อเสียงควรแก่การถือเป็นแบบอย่าง และตัวอย่างภาษาที่ถือเป็นมาตรฐานไว้ตามที่ระบุไว้ในหลักสูตร
7. -
8. -
9. -
10. มีคุณภาพพอจะนำไปใช้ได้
11. ควรจะได้มีการแก้ไขคำอธิบายบางตอนในบทเรียน ซึ่งได้เสนอแนะไว้ในบทเรียนเรียบร้อยแล้ว

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของอาจารย์ประสิทธิ์ กาพย์กลอน

1. เหมาะสม
2. ใช้ได้
3. เหมาะสมทีเดียว
4. ครบกับจุดมุ่งหมายดี
5. เพียงพอและเหมาะสม
6. ไม่มี
7. คิดว่าคงไม่มี
8. ข้อนี้ขึ้นอยู่กับคนที่ความของแต่ละคน แต่สำหรับกระผมคิดว่าไม่ขัดแย้ง
9. คิดว่าไม่จำเป็นต้องตัด เพราะมีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับความรู้ของนักเรียนแล้ว

10. ใช้ได้

11. กรุณาข้อความที่เสนอแนะในเล่ม หน้า 2,3,6,9,18,36,35 ซึ่งเขียน
ควยเสนคินสอคำ

(ดายเซ็น) ประสิทธิ์ ภาพยักลอน

คณะมนุษยศาสตร์ มร.

ความคิดเห็นและขอเสนอแนะของรองศาสตราจารย์ชอนกลิ่น พิเศษสกุลกิจ

1. เหมาะแล้ว
2. ถูกต้อง
3. เหมาะสม
4. ตรงกับจุดมุ่งหมาย
5. ยั้่นอยไป
6. เพิ่มแบบฝึกหัด
7. อาจมีบางตอนที่ขัดแย้งกับตำราไวยากรณ์เก่า เช่นนิยามคำว่าวลี แม้คำเดียว
ก็เป็นวลีได้
8. ไม่ขัดแย้ง นอกจากข้อข้อเจ็ด
9. -
10. มีคุณภาพใช้ได้
11. -

ความคิดเห็นและขอเสนอแนะของอาจารย์ประภา สุทินัย

1. เนื้อหาไม่เหมาะสมสำหรับที่จะนำไปสอน เพราะจะทำความยุ่งยากให้แก่ครู
และนักเรียน เนื่องจากเรื่องภาษาศาสตร์ยังเป็นเรื่องใหม่ จากวิทยานิพนธ์นี้คำอธิบายไม่ชัดเจน
คูจะเป็นการทำเรื่องง่ายให้เป็นเรื่องยาก

2. นักเรียนอ่านแล้วอาจจะทำแบบฝึกหัดได้ แต่ไม่เป็นประโยชน์ใน坎นำไปใช้ และไม่ทำให้เกิดความเข้าใจเรื่องประโยคที่ขึ้น

ข้อสังเกต การที่จะเสนอเรื่องใหม่ ๆ ควรคำนึงถึงเรื่องคำจำกัดความ และการสื่อความหมายว่าจะทำให้เข้าใจหรือไม่เพียงพอ ถ้าคนที่ไม่เคยศึกษาเรื่องภาษาศาสตร์มาก่อน เมื่ออ่านไม่เข้าใจในตอนต้น ๆ ก็จะไม่อ่านต่อไป ไม่ได้ประโยชน์จากการเขียนเท่าที่ต้องการ การสร้างประโยคตัวอย่าง ยังไม่เหมาะสมกับความรู้ ม.ศ.ปลาย อาจจะเป็นเรื่องง่ายไป หรือค่อนข้างซ้ำซากกับที่เรียนใน ม.ต้น การเรียนหลักภาษาจึงมีลักษณะเหมือนคนย่ำเท้าอยู่กับที่ เค็กก็เบื่อและไม่สนุก

(ลายเซ็น) ประภา สุชินัย

ศน. ภาควิชาภาษาไทย

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของศาสตราจารย์พิเศษ ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ

ถ้าพิจารณาจากจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของบทที่ 1 คือให้นักเรียนสามารถเปลี่ยนรูปประโยคและแบ่งส่วนของประโยคได้ บทเรียนนี้ก็คงจะมีความสัมฤทธิ์ บทที่ 2 มีจุดประสงค์ให้อธิบายความหมายและยกตัวอย่างเอกลักษณ์ประโยคและเขียนแผนภูมิ บทเรียนนี้ก็คงจะมีความสัมฤทธิ์ เช่นเดียวกัน และก็เป็นที่น่าแปลกใจที่บทเรียนนี้ไม่เกิดประโยชน์เชิงปฏิบัติในการสื่อสาร เพราะนักเรียนก็เป็นนักเรียนไทย ใช้ภาษาไทยอยู่แล้วทุก ๆ วัน จะให้แบ่งประโยคอย่างไรก็คงแบ่งได้ทุกทาง เวลานี้ปัญหาการสอนหลักภาษาไทยนั้นคือ ทำอย่างไรจึงจะทำให้นักเรียนแลเห็นประโยชน์ของวิชานี้ บทเรียนที่สร้างมานี้อาจจะทำให้นักเรียนเกิดที่สนุกกว่ามีของใหม่ก็ได้ หรืออาจทำให้นักเรียนคิดเห็นไปว่ามีวิธีสอนไวยากรณ์ไทยขึ้นมาใหม่ ซึ่งยากกว่าเก่าและน่าเบื่อหน่ายเท่ากันหรือมากกว่าก็ได้

เท่าที่ทราบ การวิเคราะห์ประโยคแบบนี้หมดความนิยมไปแล้วในหมู่นักภาษาศาสตร์

(ลายเซ็น) บุญเหลือ เทพยสุวรรณ

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของอาจารย์บุญนำ บุญเสิร์

เมื่อได้สำรวจบทเรียนวิชาหลักภาษาไทยที่ส่งมาแล้ว มีความเห็นว่าเป็นความพยายามของผู้วิจัยที่จะทดลองสอนหลักภาษาแบบการผสมผสานภาษาศาสตร์ ถ้าคำนึงถึงวัตถุประสงค์เชิง - พฤติกรรม อาจทดลองได้ผลเป็นที่พอใจ แต่ถ้าคำนึงถึงวัตถุประสงค์ทั่วไป อาจไม่สัมฤทธิ์ผล ทั้งนี้เพราะการสอนหลักภาษาไทยกำลังมีปัญหาอย่างมากในระดั บ.ศ.ปลาย นอกจาก น.ร. จะไม่ใคร่สนใจแล้ว ยังมีความสับสน ไขว้เขว และไม่ทราบว่า จะเรียนไปเพื่ออะไร

ในปัจจุบัน ตำราหลักภาษาเกี่ยวกับเรื่องประโยค ยังไม่แน่นอน นักเรียนจะยิ่ง สับสนมากขึ้น เมื่อเรียนบทเรียนแบบใหม่นี้ เพราะภาษาศาสตร์ยังไม่แพร่หลายในหมู่ครูและ นักเรียนมัธยมศึกษา ตัวอย่างเช่นครูเคยสอนไว้ใน ม.ศ.ต้น ว่า วลี คือกลุ่มคำ แต่แบบเรียน ใหม่ให้คำ ๆ เดียวเป็นวลีได้ จึงเกรงว่า จะทำให้เกิดความสับสนมากกว่าจะให้ประโยชน์ใน ชีวิตประจำวันของผู้เรียนได้

จึงเห็นว่าไม่ควรนำไปใช้กับนักเรียนระดับ ม.ศ.ปลาย แต่อาจนำไปทดลองในชั้น อุดมศึกษา จะไม่สร้างปัญหาให้เกิดขึ้นมากนัก เช่นในระดับฝึกหัดครู หรือในคณะอักษรศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ เพราะสามารถชี้แจงให้เกิดความคิด ความเข้าใจทางภาษาศาสตร์ได้ง่าย

(ดายเซ็น) บุญนำ บุญเสิร์

ศึกษานิเทศก์ ภาควิชาภาษาไทย

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของอาจารย์ผู้สอน พงษ์อยู่

1. คิดว่ายากไปสักหน่อย
2. ไม่ผิด แต่ถ้อยคำที่ใช้อาจทำให้เกิดความเข้าใจไม่ตรงกันและคิดว่าถ้าเป็นการสังเกตจะง่ายกว่าและเป็นประโยชน์กว่า (สำหรับผู้เรียน)
3. ลำดับตามที่เคยเรียนหลักภาษากันมา เป็นแบบที่คุ้นเคยกันอยู่ ไม่ทราบว่า จะเหมาะสมหรือไม่
4. ข้อนี้พอไปได้
5. พอไปได้ ตามปรกติแบบฝึกหัดถ้ามีมาก ๆ ไว้ก็ดี เวลาไม่พอก็ตัดทิ้งไปหรือให้เลือกทำ
6. พอแล้ว
7. ปัญหาคงมี แต่ก็น่าจะทดลอง จะใคร่รู้และนำมาปรับปรุง
8. ไม่ผิด แต่อาจจะมีหลายสิ่งที่ดีก็แปลกไปจากที่ครูเคยสอนและปูพื้นฐานไว้
9. น่าจะสอนให้สังเกตมากกว่าวิเคราะห์ / ตัวอย่าง นว และ กว ไม่น่าสนใจ
10. บทที่ 1 ตอน 2 รู้สึกว่าจะง่ายกว่าตอน 1 พอเริ่มบทที่ 1 ตอน 1 ก็ยากเสียแล้ว
10. ทดลองใช้ ปรับปรุง แล้วจึงนำไปประกอบการสอน
11. ข้อเสนอให้จับจุดตรงการสื่อสารจะมีประโยชน์กว่าหลักเกณฑ์ตามตำรา และถ้าเป็นการสื่อสารที่ใช้จริงในชีวิตประจำวันด้วยแล้ว ผู้เรียนจะรู้สึกสนุกและรู้สึกว่าได้ประโยชน์
 หนึ่ง การนิยามศัพท์บางคำ เช่น " ประโยคคุณศัพท์ " ในบทเรียนนี้ได้ใช้ในอีกความหมายหนึ่ง ซึ่งต่างจาก " ประโยคคุณ " ที่หมายถึง คุณานุประโยค เกรงว่าจะทำให้เกิดความสับสนในการทำความเข้าใจ

หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2518

หมวดวิชาภาษาไทย

จุดประสงค์

1. เพื่อให้สามารถใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือสื่อความหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ในชีวิต
2. เพื่อให้เห็นคุณค่าของภาษาไทยอันเป็นวัฒนธรรมและมรดกของชาติ เพื่อให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจที่จะธำรงรักษาไว้ตลอดไป
3. เพื่อให้รู้จักใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และศึกษาค้นคว้าวิทยาการต่าง ๆ
4. เพื่อปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้องเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทย
5. เพื่อให้ซาบซึ้งในศิลปะและสุนทรียภาพของวรรณคดีไทย อันเป็นทางที่จะส่งเสริมให้มีพัฒนาการทางจินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
6. เพื่อให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยใช้ทักษะทางภาษาเพื่อให้ได้รับความเพลิดเพลินและสร้างนิสัยรักการอ่าน
7. เพื่อให้สามารถใช้ภาษาเพื่อแสดงออกอย่างมีวิจารณญาณตามวิถีทางแห่งประชาธิปไตย

คำอธิบายรายวิชาภาษาไทย

วิชาบังคับ

(เฉพาะหลักภาษาไทย)

ท 401 ภาษาไทย 3-0-3

หลักภาษา การสอนภาษาในชั้นนี้มุ่งสอนให้สัมพันธ์กับการใช้ภาษาโดยตรงและอาจสอนให้สอดคล้องกับวรรณคดี จึงสอนความรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เนื้อหาที่ควรรู้ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับภาษาโดยสังเขป ประวัติอักษรไทยโดยสังเขป ลักษณะสำคัญของภาษาไทย คำและความหมายของคำ หน้าที่ของคำเมื่อเข้ารูปประโยค ให้รู้จัก

แบบแผนของคำประพันธ์ชนิดต่าง ๆ ส่งเสริมให้แต่งบทร้อยกรองตามความถนัดและความสนใจ โดยสอนให้สัมพันธ์กับการเขียน

ท 402 ภาษาไทย 3-0-3

หลักภาษา เนื้อหาที่ควรรู้ได้แก่ การผูกถ้อยคำเป็นวลี คำประสม และสำนวนต่าง ๆ คำที่แสดงรูปสมาส สันธิ คำที่มาจากภาษาบาลี สันสกฤต และที่ไทยนำมาใช้ แบบสร้างของประโยคต่าง ๆ ทั้งนี้ให้ผู้เรียนได้รู้จักสังเกตหลักเกณฑ์ทางภาษาและทราบที่มาของคำที่ใช้เพื่อให้เข้าใจความหมายแจ่มแจ้งและนำไปใช้ได้ถูกต้อง

ท 503 ภาษาไทย 3-0-3

หลักภาษา การสอนหลักภาษาในชั้นนี้ มุ่งเน้นหลักเกณฑ์ทางภาษาที่จะช่วยให้สามารถใช้ภาษาได้ถูกต้อง ให้ศึกษาเรื่องต่อไปนี้ หน้าที่ของคำ ความสัมพันธ์ระหว่างคำ และความคิด การใช้คำให้ตรงความหมาย ทั้งคำที่อยู่ในพจนานุกรมและคำใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น ในยุคปัจจุบัน การใช้คำภาษาอื่นที่เข้ามาปะปนอยู่ในภาษาไทยได้ถูกต้อง คำที่แสดงรูปอุปสรรควิภัติ ปัจจัย

ให้สังเกตลักษณะอักษรวิธีไทย เพื่อให้สามารถอ่านและใช้ได้ถูกต้อง โดยเน้นเรื่องให้ผู้เรียนยังไม่แม่นยำ เช่นการใช้วรรณยุกต์ ไตรยางศ์ อักษรนำ อักษรกล้ำ

ให้รู้ลักษณะและข้อบังคับของบทร้อยกรองอย่างง่าย และส่งเสริมให้แต่งตามความถนัดและความสนใจ

ท 504 ภาษาไทย 3-0-3

หลักภาษา การสอนหลักภาษาในชั้นนี้มุ่งให้ผู้รู้จักสังเกตหลักเกณฑ์ทางภาษาและอ้างอิงได้ ทั้งให้อาศัยหลักเกณฑ์เหล่านั้นมาช่วยให้สามารถใช้ภาษาได้ถูกต้อง ให้ศึกษาเรื่องต่อไปนี้

การเพิ่มคำในภาษาคำวิธีต่าง ๆ คือการสมาส สันธิ การแผลง และการประสมคำ ความหมายของสำนวนในภาษาไทย เช่น วลี คำพังเพย ภาษิตต่าง ๆ คำอุปมาอุปไมยเท่าที่พบเห็นอยู่เสมอและราชาศัพท์เท่าที่จำเป็น

ให้มีความรู้เกี่ยวกับแบบสร้างของประโยคที่ซับซ้อนขึ้น และให้สังเกตวิธีสร้างประโยคของนักเขียนที่มีชื่อเสียงควรแก่การถือเป็นแบบอย่าง และให้ผู้รู้จักตัวอย่างภาษาที่ถือเป็นมาตรฐานได้

ให้ผู้รู้จักลักษณะและข้อบังคับของคำประพันธ์ประเภทฉันทลักษณ์ต่าง ๆ และส่งเสริมให้ได้ฝึกแต่งบ้าง โดยสอนให้สัมพันธ์กับการสอนเขียน

บทที่ 1 การวิเคราะห์ประโยคเบื้องต้น

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนได้เรียนบทที่ 1 จบลงแล้ว จะสามารถ

1. เปลี่ยนแปลงและบอกลักษณะการเปลี่ยนแปลงของประโยคได้ เมื่อกำหนดตัวอย่างของประโยคให้
2. บอกได้ว่ารูปประโยคที่เปลี่ยนแปลงไปนั้น ได้รับความหมายที่เปลี่ยนแปลงไปด้วยหรือไม่
3. อธิบายพร้อมยกตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงประโยคโดยการประชิดส่วนประกอบของประโยคได้
4. อธิบายพร้อมยกตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงประโยค โดยการสลับที่ส่วนประกอบของประโยคได้
5. อธิบายพร้อมยกตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงประโยคโดยการลดส่วนประกอบของประโยคได้
6. อธิบายพร้อมยกตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงประโยคโดยการเพิ่มส่วนประกอบเข้าไปในประโยคได้
7. แบ่งประโยคที่กำหนดให้ออกเป็นภาคนามวลีและภาคกริยาวลีได้ถูกต้อง
8. เขียนอธิบายโครงสร้างอย่างง่ายของประโยคที่กำหนดให้ได้
9. เขียนแสดงโครงสร้างของประโยคที่กำหนดให้เป็นแผนภูมิแบบต้นไม้ได้

การวิเคราะห์ประโยคเบื้องต้น

ตอนที่ 1

การเปลี่ยนแปลงประโยค

ประโยคที่เราใช้กันอยู่ในภาษาพูดและภาษาเขียนเป็นประจำนั้น ถ้าสังเกตให้ดีจะเห็นว่ามีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และออกมาในรูปต่าง ๆ เช่น ประโยคบอกเล่า ประโยค-ปฏิเสธ ประโยคคำถาม บางประโยคก็ใช้ประธานนำหน้าประโยค เช่น ครูทำโทษนักเรียน บางประโยคก็ใช้กรรมนำหน้าประโยค เช่น นักเรียนถูกครูทำโทษ บางประโยคก็ใช้บทกริยานำหน้า เช่น เกิดน้ำท่วมในกรุงเทพฯ เป็นต้น ขอให้นักเรียนสังเกตการเปลี่ยนแปลงของประโยคต่อไปนี้

1. ครูเดินไป เดินมา อยู่หน้าห้อง	เปลี่ยนแปลงเป็น	ครูเดินมา เดินไป อยู่หน้าห้อง
2. ครูทำโทษนักเรียน	"	นักเรียนถูกครูทำโทษ
3. เขาชอบร้องเพลง "ทุ่งรวงทอง"	"	"ทุ่งรวงทอง" เป็นเพลงที่เขาชอบร้อง
4. แสนศักดิ์ชกกับบรูคส์วันนี้	"	แสนศักดิ์ชกวันนี้
5. เขาถูกหมอนำตักใส่ตัง	"	เขาถูกนำตักใส่ตัง
6. ก. เขาไปนอน	"	เขาไปนอนที่โรงแรม
ข. เขาไปโรงแรม		
7. ก. น้องไข่เป้ง	"	น้องไข่เป้งหมดแล้ว
ข. เป้งหมดแล้ว		
8. พ่อไปทำงาน	"	พ่อไม่ไปทำงาน
9. พ่อไปทำงาน	"	พ่อไปทำงานหรือ

ฯลฯ

การเปลี่ยนแปลงของประโยคต่าง ๆ ดังที่ได้ยกตัวอย่างมาแล้วนั้น นักเรียนจะสังเกตได้ว่ามีทั้งการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง แต่ไม่เปลี่ยนความหมาย และเปลี่ยนทั้งโครงสร้างและความหมาย ตลอดจนมิได้มีการเปลี่ยนแปลงอะไรเลย เว้นแต่นำมาเขียนรวมกันเท่านั้น

หากจะสรุปวิธีการที่ประโยคเหล่านั้นเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร เราจะเห็นว่าวิธีการอย่างง่ายดังนี้คือ

1. การลด คือการลดเอาส่วนประกอบที่มีอยู่แล้วออกไป เช่น

เขากินข้าวด้วยตะเกียบ	เปลี่ยนแปลงเป็น	เขากินด้วยตะเกียบ...
		เขากินตะเกียบ
โจรสลุดำรวจจับกุม	"	โจรสลุดจับกุม
แม่เย็บผ้าด้วยจักร	"	แม่เย็บด้วยจักร...
		แม่เย็บจักร
2. การสลับที่หรือการสับตำแหน่ง คือการเอาส่วนประกอบของประโยคส่วนหนึ่งมาแทนที่อีกส่วนหนึ่ง เช่น " นากลัว ตอนที่ ที่บ้าน ไม่มีใครอยู่" อาจจะสับตำแหน่งของคำได้เป็น " นากลัว ไม่มีใครอยู่ ที่บ้าน ตอนที่ "

เขาชอบเล่นและชอบเรียน	เปลี่ยนแปลงเป็น	เขาชอบเรียนและชอบเล่น
เขาฟังเพลงคึกเพลง	"	เขาคึกเพลง ฟังเพลง
3. การเพิ่ม คือการเพิ่มส่วนประกอบของประโยคเข้าไป เช่น

เสือกักเขา	เปลี่ยนแปลงเป็น	เขาถูกเสือกัก
พ่อไปทำงาน	"	พ่อไม่ไปทำงาน...
		พ่อไปทำงานหรือ
ก. ครูเล่นกีฬา	"	ครูและนักเรียนเล่นกีฬา
ข. นักเรียนเล่นกีฬา	"	(ลคคำที่เหมือนกันคือ " เล่นกีฬา)
4. การประชิด คือการเอาส่วนประกอบของประโยคที่อยู่ห่างกันมาประชิดกันหรือนำมารวมกัน เช่น

ก. แม่ใช้มีด	เปลี่ยนแปลงเป็น	แม่ใช้มีดปอกมะม่วง
ข. แม่ปอกมะม่วง	"	(ลคคำที่เหมือนกันคือ " แม่")
ก. น้องเตะกระโถน	"	น้องเตะกระโถนหก
ข. กระโถนหก	"	(ลคคำที่เหมือนกันคือ " กระโถน")

การเปลี่ยนแปลงประโยคเหล่านั้นขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้ใช้ว่าต้องการจะเน้นข้อความส่วนใดของประโยค และความต้องการที่จะใช้ประโยคในรูปแบบใด

แบบฝึกหัดตอนที่ 1

ให้นักเรียนเขียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง (ข้อละ 2 คะแนน)

1. " นักเรียนนั่ง ๆ นอน ๆ อยู่ที่บ้านระหว่างปิดภาค " ประโยคนี้สามารถเอาส่วนประกอบของประโยคบางหน่วยมาสลบที่กันได้คือ

2. " นักร้องเดินไปเดินมาอยู่หลังเวที " ประโยคนี้สามารถเอาส่วนประกอบของประโยคบางหน่วยมาสลบที่กันได้คือ

3. " เด็กใจไม่ตีสนัข " ประโยคนี้มาจากกรรวม 2 ประโยคเข้าด้วยกันคือ

4. " เขาใช้ปากกาเขียนหนังสือ " ประโยคนี้มาจากกรรวม 2 ประโยค คือ

5. " ตำรวจยิงโจรตาย " ประโยคนี้มาจากกรรวม 2 ประโยค คือ

6. " ตาและยายทำนา " ประโยคนี้มาจากกรรวม 2 ประโยค คือ

7. " เธอจะนอนหรือ " ประโยคนี้มาจากกรรวม 2 ประโยค คือ

8. " นักเรียนจะเรียนหรือไม่ " ประโยคนี้มาจากกรรวม 2 ประโยค คือ

9. " เขามีลูกเมียแล้ว " ประโยคนี้มาจากกรรวม 2 ประโยค คือ

10. นักเรียนลองสังเกตประโยคต่อไปนี้ แล้วทำแบบฝึกหัด (4 คะแนน)

10.1 เด็กยิงนก

10.2 นกถูกเด็กยิง

10.3 นกถูกยิง

ประโยคในข้อ 10.2 ส่วนประกอบที่เพิ่มเข้ามาในประโยคคือคำว่า.....

ประโยคในข้อ 10.2 ส่วนประกอบที่ถูกย้ายตำแหน่งไปสลับที่กันคือคำว่า.....
และ

ประโยคในข้อ 10.3 ส่วนประกอบที่ถูกกลดออกไปคือคำว่า.....

11. นักเรียนลองสังเกตประโยคต่อไปนี้ แล้วทำแบบฝึกหัด (2 คะแนน)

11.1 เขายิงเป้าด้วยปืนสั้น

11.2 เขายิงด้วยปืนสั้น

11.3 เขายิงปืนสั้น

ประโยคในข้อ 11.2 ส่วนประกอบที่ถูกกลดไปคือคำว่า.....

ประโยคในข้อ 11.3 ส่วนประกอบที่ถูกกลดไปคือคำว่า.....

12. นักเรียนลองสังเกตประโยคต่อไปนี้ แล้วทำแบบฝึกหัด (6 คะแนน)

12.1 แม่ใช้จักรเย็บผ้า

12.2 แม่เย็บผ้าด้วยจักร

12.3 แม่เย็บจักร

ประโยคในข้อ 12.2 ส่วนประกอบที่ถูกย้ายตำแหน่งไปสลับที่กันคือคำว่า.....
.....และคำว่า.....

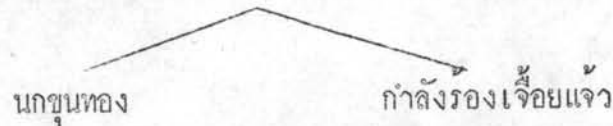
ประโยคในข้อ 12.2 ส่วนประกอบที่ถูกกลดออกไปคือคำว่า.....
และคำว่า.....

ประโยคในข้อ 12.3 ส่วนประกอบที่ถูกกลดออกไปจากประโยค 12.2 คือ
คำว่า..... และคำว่า

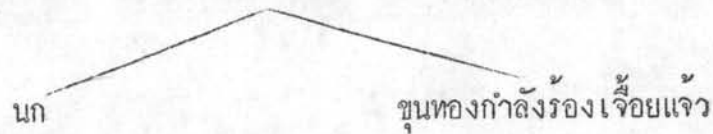
ตอนที่ 2

การแบ่งประโยค

ถ้านักเรียนจะแบ่งประโยคในภาษาไทยสักประโยคหนึ่งให้เป็นสองส่วน เช่นประโยคที่ว่า " นกขุนทองกำลังร้องเจี๊ยวจ๊าว " ก็อาจแบ่งออกได้ดังนี้

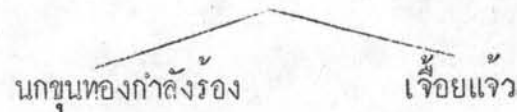
คำว่า นกขุนทอง และ กำลังร้องเจี๊ยวจ๊าว เป็นส่วนที่เรามีความรู้สึกว่าอยู่ร่วมกันเป็นส่วนหนึ่งได้ แต่ถ้านักเรียนแยกประโยคเดิมนั้นออกเป็นอีกลักษณะหนึ่ง เช่น

หรือ

หรือ

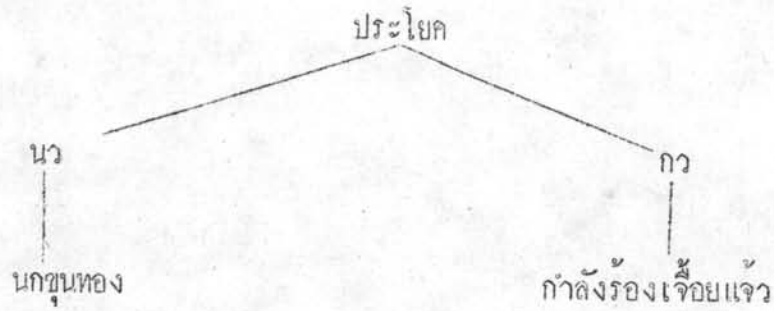
การแบ่งในลักษณะหลัง ๆ ที่ยกตัวอย่างให้ นั้น ตามความรู้สึกของเจ้าของภาษา จะเห็นว่าผู้การแบ่งประโยคตามตัวอย่างแรกไม่ได้ เวลาพูดออกมาเป็นประโยค เราก็มักจะหยุดวรรคหรือแบ่งช่วงตามลักษณะแรก ซึ่งฟังแล้วได้ความหมายชัดเจนมากกว่า

ลักษณะการแบ่งประโยคออกเป็น 2 ส่วนอย่างนี้ นักเรียนได้เคยเรียนมาแล้วว่า ประโยคแบ่งออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ ภาคประธาน และ ภาคแสดง

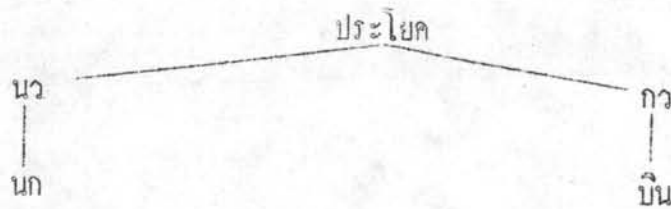
ในที่นี้จะเรียกภาคประธานว่า นามวลี หรือใช้ตัวย่อว่า นว
และจะเรียกภาคแสดงว่า กริยาวลี หรือใช้ตัวย่อว่า กว

นักเรียนลองพิจารณาการแบ่งประโยคเดิมอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งเราจะแสดงการแบ่ง
ประโยคให้เห็นชัดเจนดังนี้

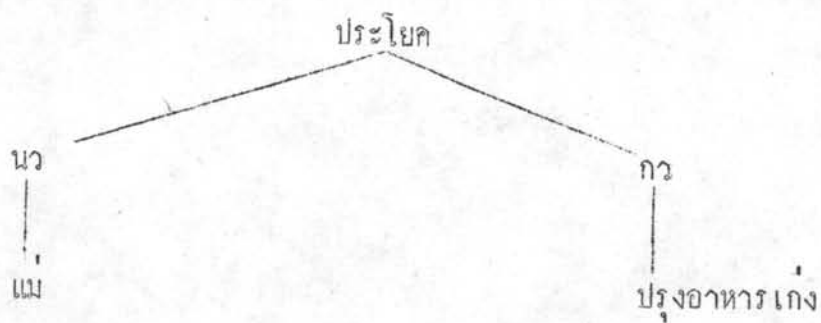
นกขุนทองกำลังร้องเจี๊ยกเจี๊ว

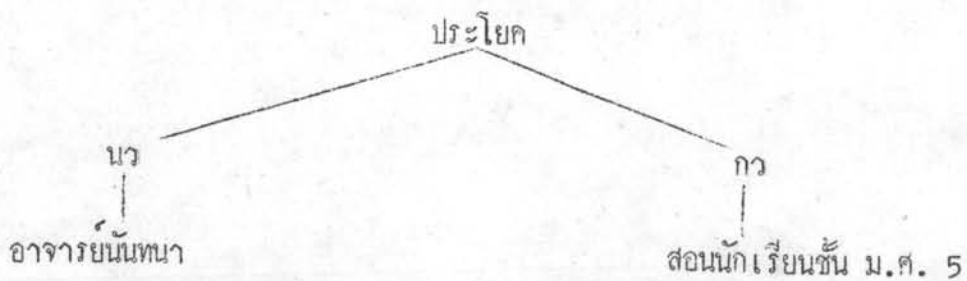
นกบิน

แม่ปรุงอาหารเก่ง

อาจารย์นั้นสอนนักเรียนชั้น ม.ศ. 5

แบบฝึกหัดตอนที่ 2

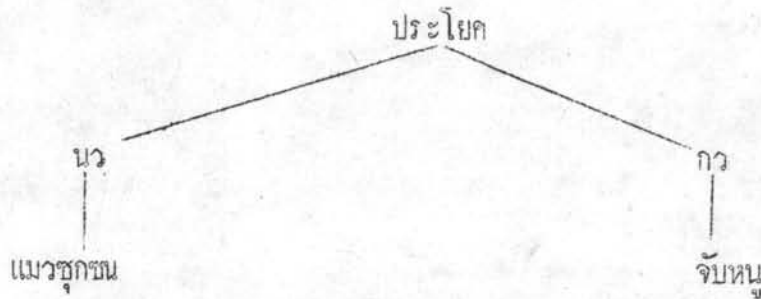
ให้นักเรียนแสดงการแบ่งประโยคออกเป็น ภาคนามวลี และ ภาคกริยาวลี
ตามตัวอย่างที่ได้เรียนมา (10 คะแนน)

1. กาคาบพริก
 2. อาจารย์คำนวณกำลังเดินมา
 3. ฉันชอบเรียนวิชาภาษาไทยมาก
 4. แม่น้ำเจ้าพระยาไหลลงชั้นฝั่ง
 5. ชายคนนั้นอาจจะพบบิน
 6. เครื่องบินดำนั้นใหญ่จริง ๆ
 7. ผู้ชายคนนั้นขโมยรถจักรยานของผม
 8. พุทธศาสนิกชนถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุสงฆ์
 9. ความไม่มีโรคเป็นลาภอันประเสริฐ
 10. ประเสริฐและประสานไปเพื่อก้าวกัน
-

ตอนที่ 3

การแบ่งประโยค (ต่อ)

ในตอนที 2 นักเรียนได้ทดลองแยกประโยคออกเป็น 2 ส่วน คือ ภาคนามวลี และภาคกริยาวลีมาแล้ว ตอนนีเราจะแยกให้เห็นความสัมพันธ์ของประโยคในชั้นตอนที่ละเอียดมากขึ้น ขอให้นักเรียนพิจารณาประโยคต่อไปนี้

ถ้านักเรียนสังเกตโครงสร้างของประโยคนี จะแยกออกได้ดังนี้

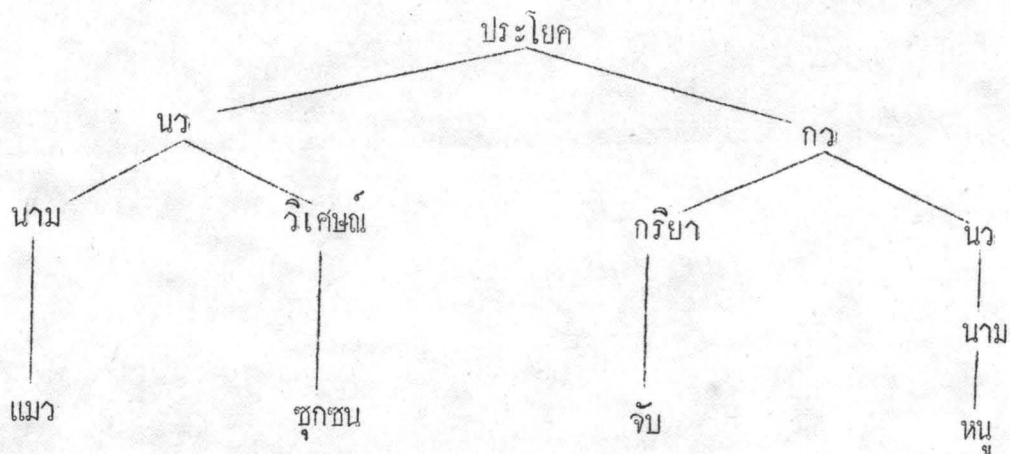
1. ประโยค _____> นว + กว
2. นว _____> นาม วิเศษณ์
3. นาม _____> แม่
4. วิเศษณ์ _____> ชุกชน
5. กว _____> กริยา + นว
6. กริยา _____> จับ
7. นว _____> นาม
8. นาม _____> หนู

จากข้อความข้างบนหมายความว่า

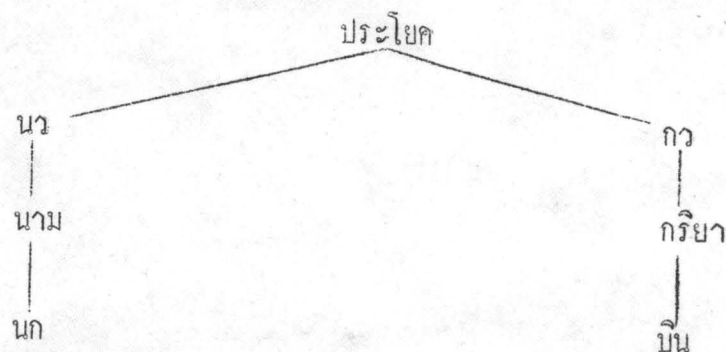
1. ประโยค ประกอบด้วย นามวลีและกริยาวลี
2. ส่วนที่เป็นนามวลีประกอบด้วยนามและวิเศษณ์
3. นาม ในที่นี้ได้แก่คำว่า แม่

4. วิเศษณ์ ในที่นี้ได้แก่คำว่า ชุกชน
5. ส่วนที่เป็นกริยาวลีประกอบด้วย กริยา และ นามวลี
6. กริยา ในที่นี้ได้แก่คำว่า จับ
7. ส่วนที่เป็นนามวลีในที่นี้ประกอบด้วยคำนาม
8. นามในที่นี้ได้แก่คำว่า หนู

การเขียนโครงสร้างของประโยคแบบข้างบนนี้ อาจจะทำให้ยุ่งยาก เราจะเขียนได้ในอีกลักษณะหนึ่ง ดังนี้

ประโยคที่มีคำเพียง 2 คำ เช่น "นกบิน" เราก็แสดงโครงสร้างของประโยคได้ด้วยวิธีเดียวกัน ดังนี้

นักเรียนอาจจะสงสัยว่า ทำไมประโยคสั้น ๆ เช่น "นกบิน" ต้องแบ่งเป็น นว และ กว ให้เสียเวลา เพราะถึงอย่างไร ในส่วนที่เป็น นว และ กว นั้นต่างก็มีเพียง นาม และ กริยา เพียงคำเดียวอยู่แล้ว

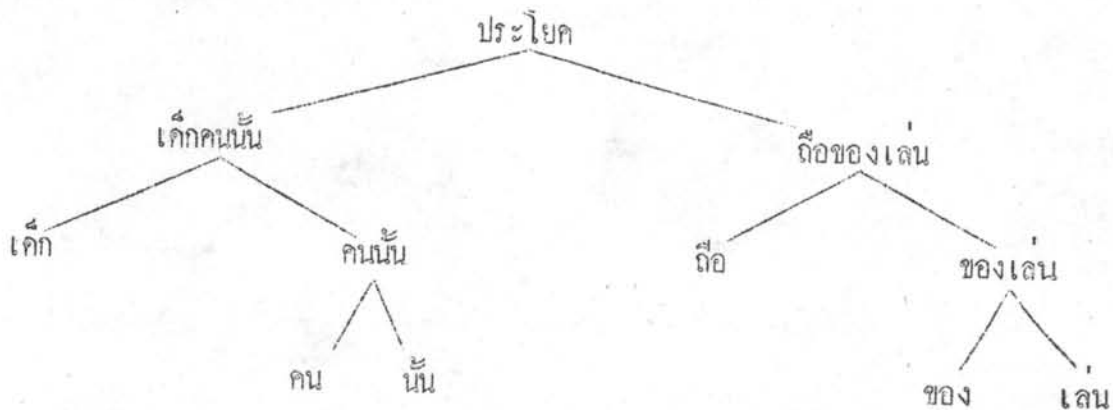
คำตอบก็คือ เหตุที่ต้องเขียนแผนภูมิแสดงโครงสร้างประโยคออกเป็น นว และ กว ก็เพราะเราอาจหาคำอื่น ๆ มาแทนที่ หรือมาขยายได้มากกว่าคำเดียวได้ เช่น

1. นก (บิน)
2. นกน้อย (บิน)
3. นกตัวนั้น (บิน)
4. นกน้อยตัวนั้น (บิน)
5. นกขุนทอง (บิน)
6. นกขุนทองที่เธอเคยเห็น (บิน)

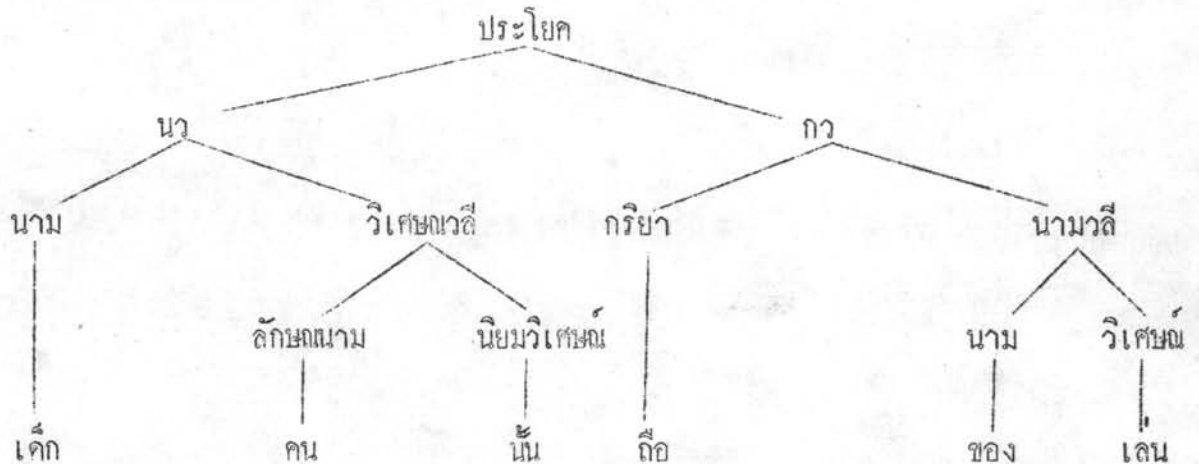
ฯลฯ

ในเมื่อเราอาจขยายออกไปได้ดังนี้ ถึงแม้ในประโยคนั้น ภาคนามวลีจะมีค่านาม อยู่เพียงคำเดียว เราก็ต้องเขียนเป็น นว ไว้เสมอ ส่วนในภาคกริยาวลีก็เช่นเดียวกัน

นักเรียนลองพิจารณาประโยคที่มีโครงสร้างซับซ้อนขึ้นกว่าเดิม เช่น ประโยคที่ว่า " เด็กคนนั้นถือของเล่น " ถ้าเราจะแบ่งประโยคออกเป็น ส่วน ๆ จะได้ดังนี้

ประโยคเดียวกันนี้ ถ้าจะแสดงโครงสร้างว่าประกอบไปด้วยอะไรบ้างในแต่ละส่วน ก็อาจจะแสดงได้ดังนี้

ขอให้นักเรียนพยายามทำความเข้าใจและทดลองทำแบบฝึกหัดตามตัวอย่างในบทเรียน
แบบฝึกหัดตอนที่ 3

จงเขียนแผนภูมิแสดงโครงสร้างของประโยคต่อไปนี้ (ข้อละ 2 คะแนน)

1. ชายหนุ่มอ่านหนังสือ
2. นกขุนทองร้องไพเราะ
3. รถไฟวิ่งเร็วมาก
4. แม่หญิงคนนั้นสวมแว่นตาดำ
5. แม่ซื้อมะม่วงออกรอง

บทที่ 2 การวิเคราะห์เอกภพประโยค

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนได้เรียนบทที่ 2 จบลงแล้ว จะสามารถ

1. อธิบายความหมายและยกตัวอย่างเอกภพประโยคได้ถูกต้อง
2. อธิบายความหมายและเขียนแผนภูมิแสดงโครงสร้างของประโยคต่อไปนี้ได้ถูกต้อง

2.1 ประโยคกรรม

2.2 ประโยคคุณศัพท์

2.3 ประโยคเสมอภาคซึ่งจำแนกออกเป็น 2 ชนิด

2.3.1 ประโยคที่มีกริยาวลีประกอบด้วย เป็น + นามวลี

2.3.2 ประโยคที่มีกริยาวลีประกอบด้วย เป็น + บุพบทวลี

2.4 ประโยคสถานที่ตั้งจำแนกออกเป็น 2 ชนิด

2.4.1 ประโยคที่มีภาคกริยาวลีประกอบด้วย

กริยา อยู่ + บุพบท + นามวลี

2.4.2 ประโยคที่มีภาคกริยาวลีประกอบด้วย

กริยา อยู่ + บุพบท + นิยมสรรพนาม

2.5 ประโยคเจ้าของ

2.6 ประโยคสกรรมซึ่งจำแนกออกเป็น 2 ชนิด

2.6.1 ประโยคสกรรมที่มีภาคแสดงประกอบด้วยนามวลีบทเดียว

2.6.2 ประโยคสกรรมที่มีภาคแสดงประกอบด้วยนามวลี 2 บท

2.7 ประโยคสถิติซึ่งจำแนกออกเป็น 2 ชนิด

2.7.1 ประโยคสถิติที่มีภาคกริยาวลีประกอบด้วย

กริยา มี + วิเศษณ์วลี

2.7.2 ประโยคสถิติที่มีภาคกริยาวลีประกอบด้วย

กริยา มี หรือ เกิด + นามวลี + บุพบทวลี

2.8 ประโยคคำเน็ด

3. เปลี่ยนแปลงประโยคที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้อย่างถูกต้อง และเขียนอธิบาย
ลักษณะการเปลี่ยนแปลงไปของประโยคนั้น ๆ ได้

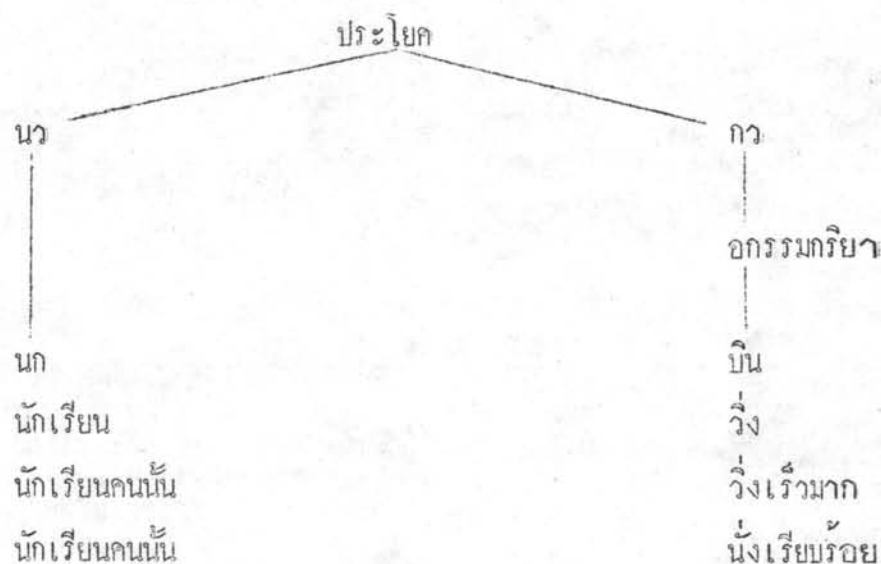
บทที่ 2

การวิเคราะห์เอกภพประโยค

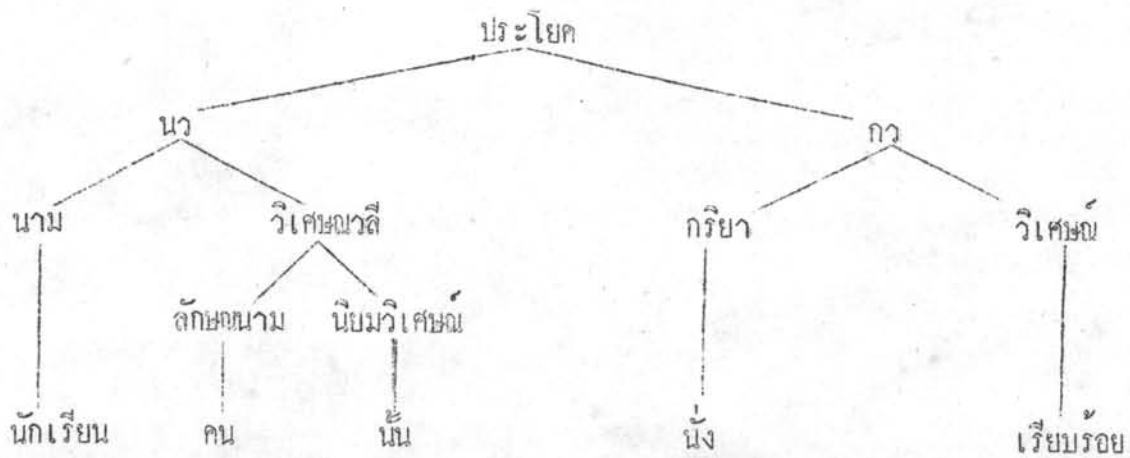
นักเรียนเคยได้เรียนมาแล้วว่า เอกภพประโยค มาจากคำว่า เอก+อรรด
ประโยค ซึ่งแปลได้ใจความว่า ประโยคที่มีเนื้อความเพียงอย่างเดียว อันหมายรวมถึงมี
ภาคประธานทเดียวและภาคแสดงบทเดียวอีกด้วย

ในที่นี้จะแสดงให้เห็นโครงสร้างของเอกภพประโยคในรูปแบบต่าง ๆ กัน ซึ่ง
เอกภพประโยคนั้น ถ้าแบ่งตามลักษณะของภาคแสดง จะแบ่งออกได้เป็น 8 ชนิด คือ

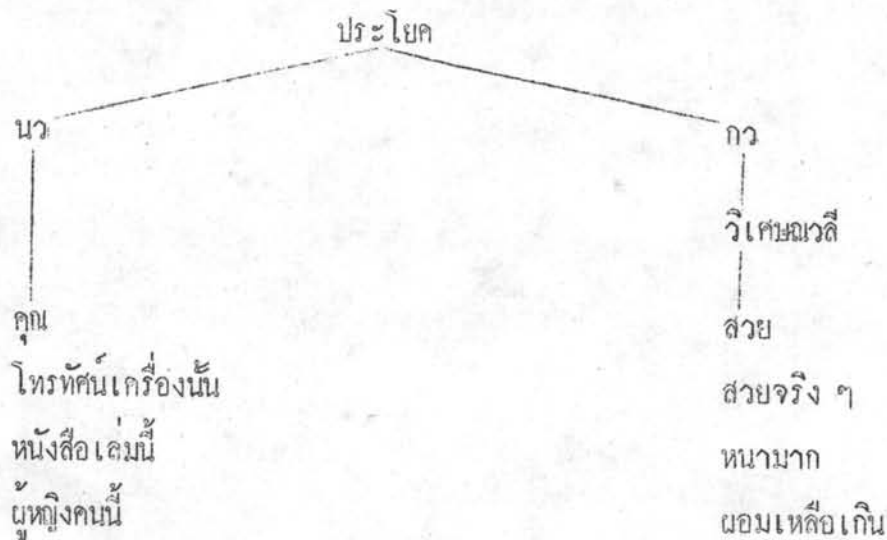
1. ประโยคอกรรม ได้แก่ประโยคที่มีภาคแสดงเป็นอกรรมกริยา หรือมีกริยาที่
ไม่ต้องมีกรรมมารับ แสดงโครงสร้างอย่างหยาบ ๆ ให้เห็นได้ ดังนี้

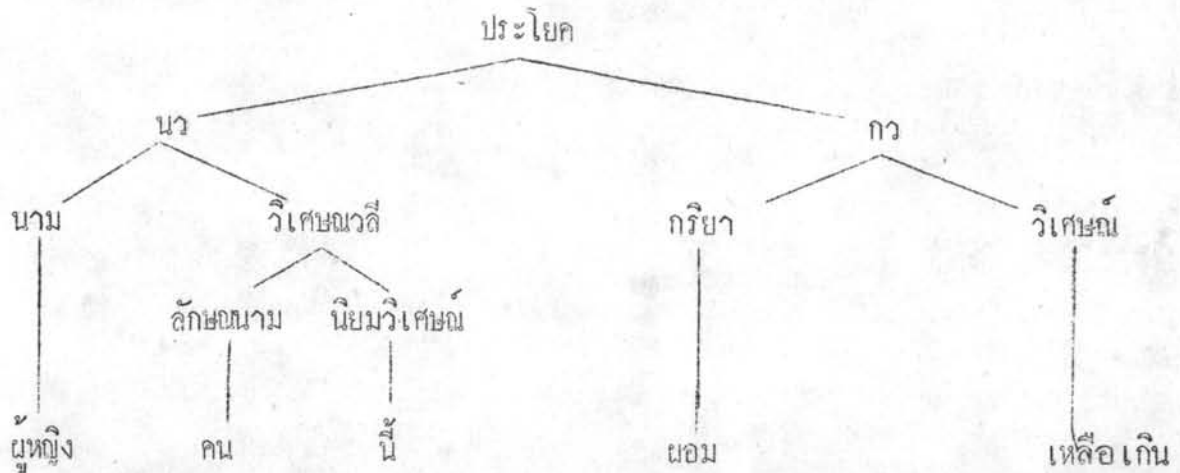
ประโยคตัวอย่างต่าง ๆ ข้างบนนี้ ถ้าต้องการจะแสดงให้เห็นโครงสร้างอย่างชัดเจน
มากขึ้นก็อาจจะแยกออกไปได้อีก โดยการจำแนกว่า ส่วนที่เป็นภาคนามวลีนั้นประกอบไปด้วย
หน่วยย่อยอะไรบ้าง และส่วนที่เป็นภาคกริยาลีนั้นประกอบไปด้วยหน่วยย่อยอะไรบ้างดังต่อไปนี้

2. ประโยคคุณศัพท์ ได้แก่ประโยคที่มีคำวิเศษณ์หรือวิเศษณ์วลีทำหน้าที่เป็นภาคกริยา แสดงโครงสร้างได้ดังนี้

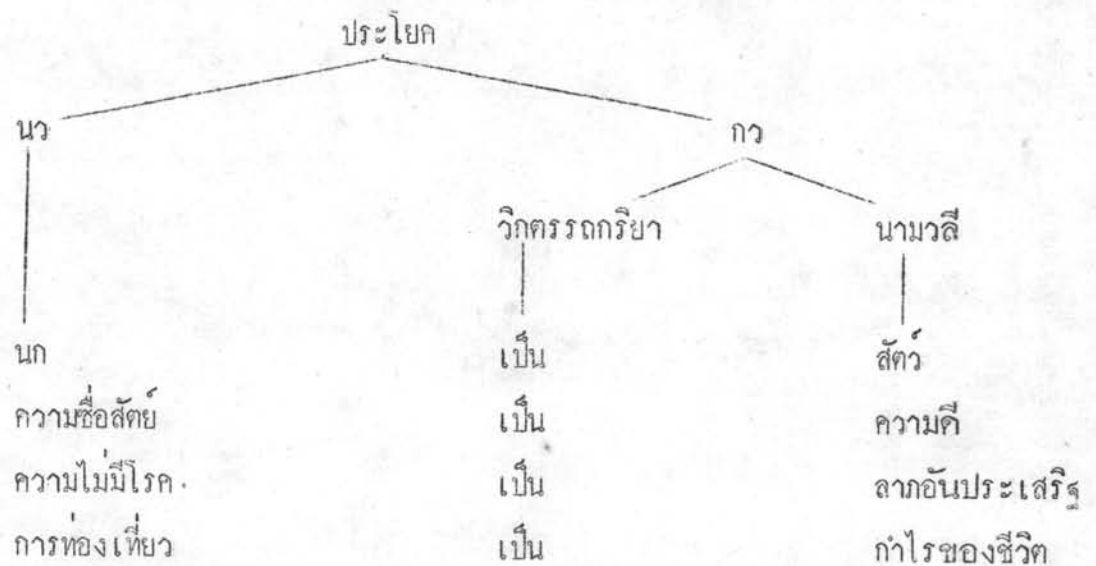
จากประโยคตัวอย่างข้างบนนี้ เราจะสามารถแสดงโครงสร้างในชั้นที่ละเอียดยิ่งขึ้น ในทำนองเดียวกับประโยคกรรม ดังนี้

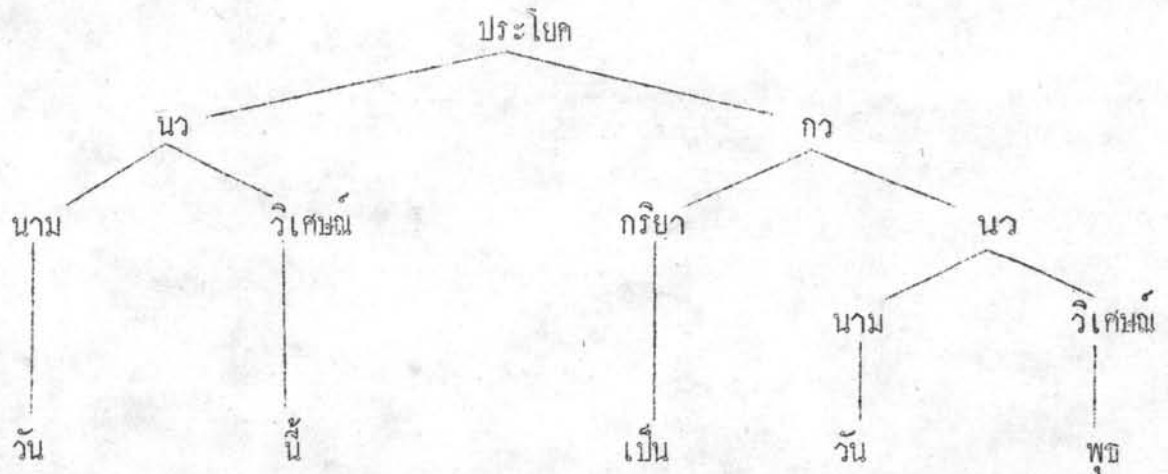
3. ประโยคเสมอภาค คือ ประโยคที่มีภาคแสดงประกอบด้วย วิกตรรตกริยา (เป็น, คือ)
 เหตุที่ได้ชื่อว่าเป็นประโยคเสมอภาค เพราะประโยคชนิดนี้จะมีนามวลีสองส่วนซึ่งมีค่าเท่ากัน ไม่มี
 ส่วนใดทำหน้าที่เป็นกรรมของประโยค

ประโยคเสมอภาค จำแนกออกได้เป็น 2 ชนิด คือ

3.1 ประโยคที่มีกริยาวลีประกอบด้วย เป็น + นามวลี เช่น

เราอาจจะแสดงโครงสร้างละเอียดได้ ดังต่อไปนี้

คำว่า " เป็น " เราอาจจะเปลี่ยนเป็น " คือ " ก็ไม่ทำให้ความหมายผิดไป
ในบางกรณี อาจจะเป็นการเน้นความหมายให้มากขึ้นกว่าเดิม เช่น

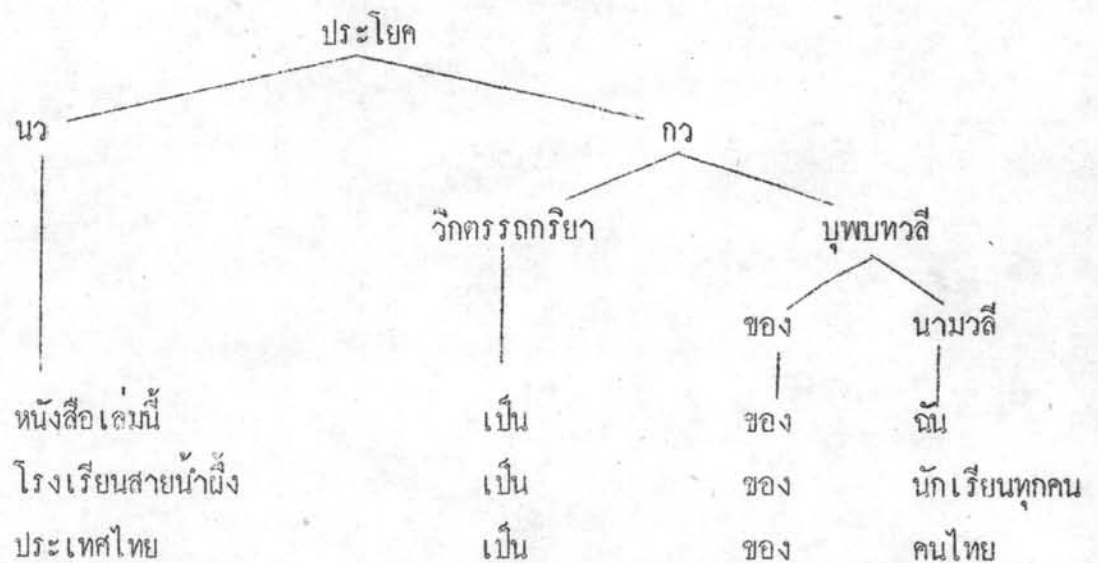
วันนี้คือวันพุธ

ความซื่อสัตย์คือความดี

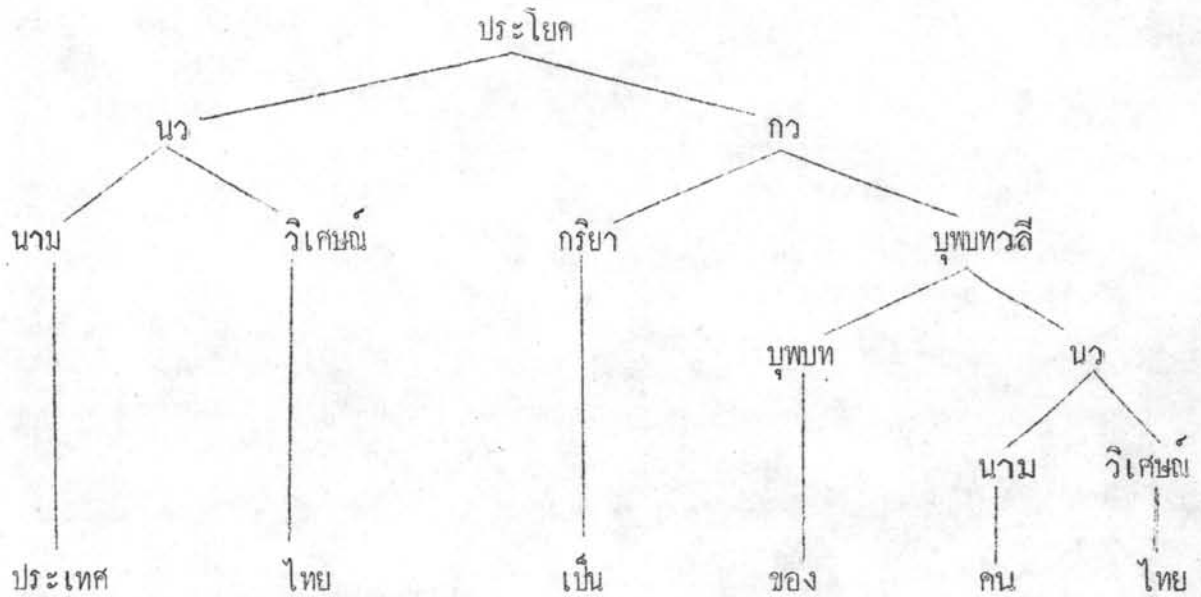
การท่องเที่ยวคือกำไรของชีวิต

ฯลฯ

3.2 ประโยคที่มีกริยาวลีประกอบด้วย เป็น + บุพบทวลี เช่น

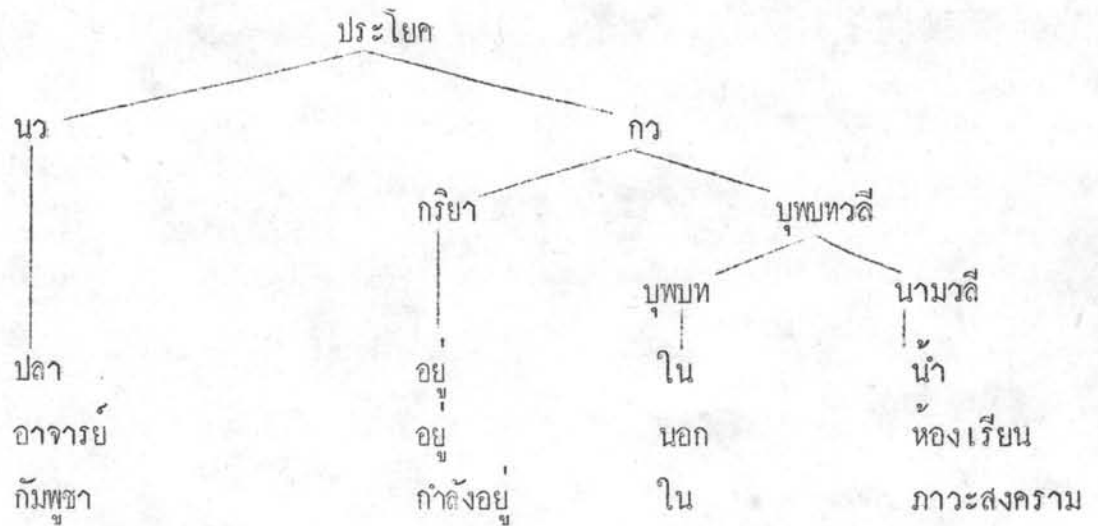

เราอาจจะแสดงโครงสร้างละเอียดของประโยคตามตัวอย่างที่กล่าวมาแล้วได้ ดังนี้

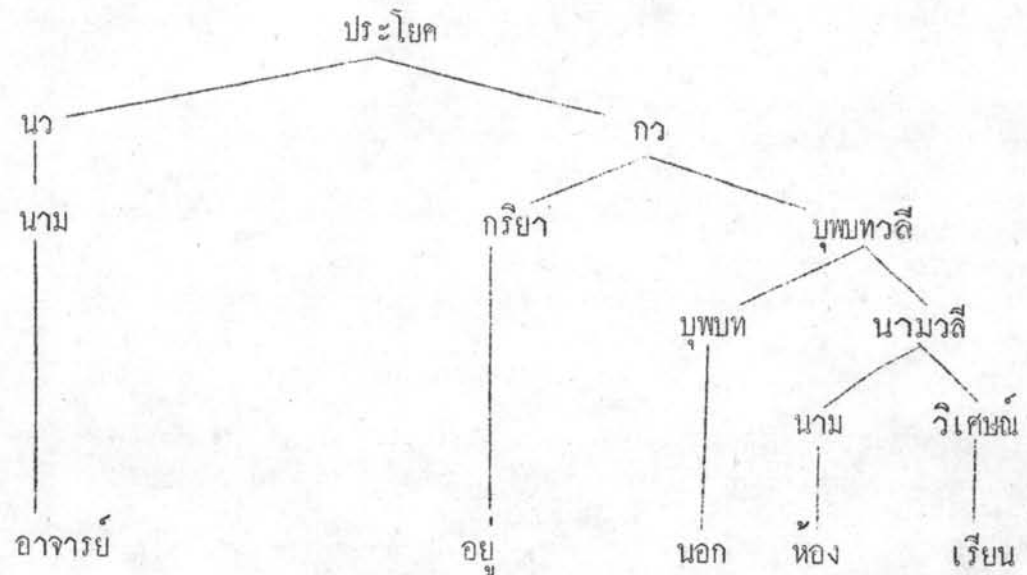

4. ประโยคสถานที ได้แก่เอกรรทประโยคที่มีภาคแสดงประกอบด้วยกริยา อยู่ บุพพทวิ ซึ่งจำแนกออกได้เป็น 2 ชนิด คือ

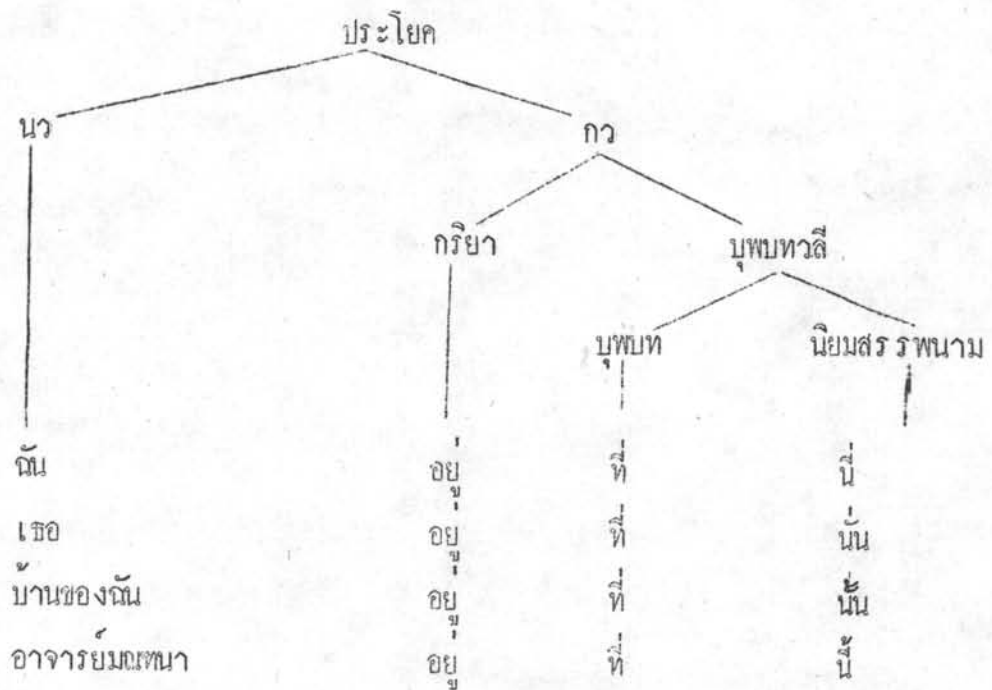
4.1 ประโยคที่มีภาคกริยาวลีประกอบด้วยกริยา อยู่ + บุพพท + นามวิเศษณ์ เช่น

เราอาจจะแสดงโครงสร้างอย่างละเอียดของประโยคตัวอย่างข้างบนได้ดังต่อไปนี้

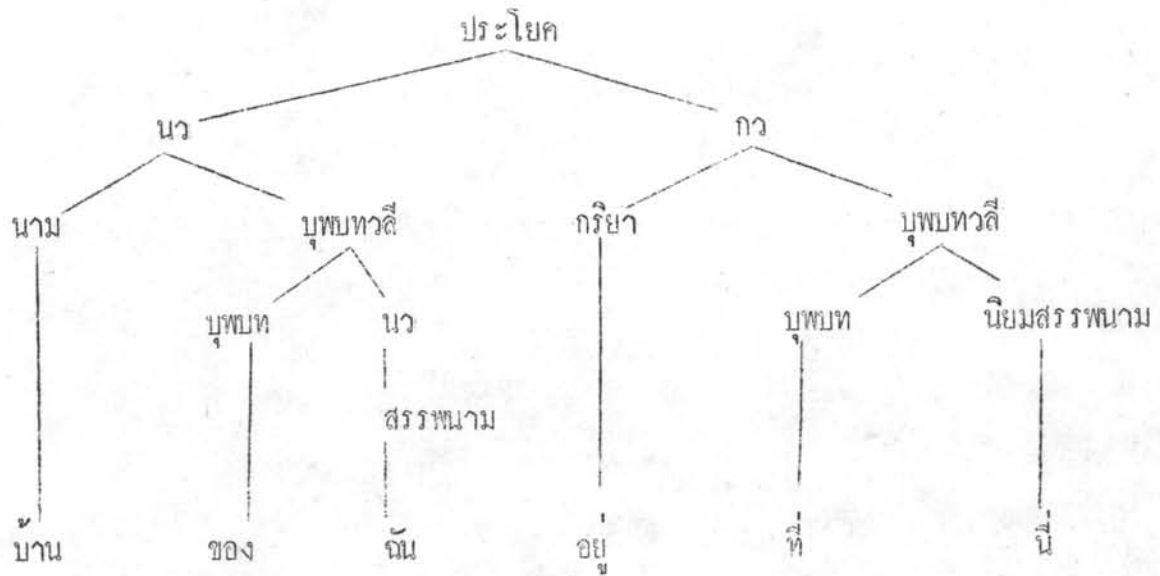

4.2 เอกรรณประโยคที่มีกริยาวลีประกอบด้วย อยู่ + บุพบท + นิยมสรรพนาม เช่น

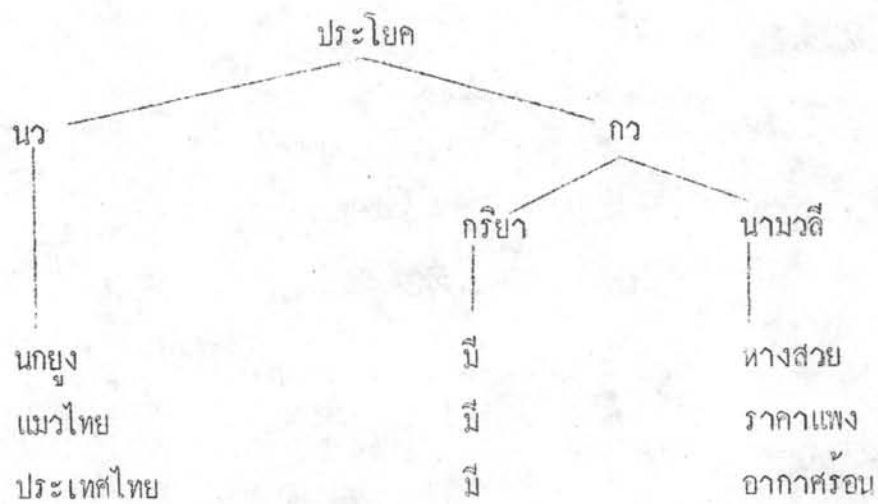

เราอาจจะเขียนแผนภูมิแสดงโครงสร้างละเอียดของประโยคตัวอย่างข้างบนได้

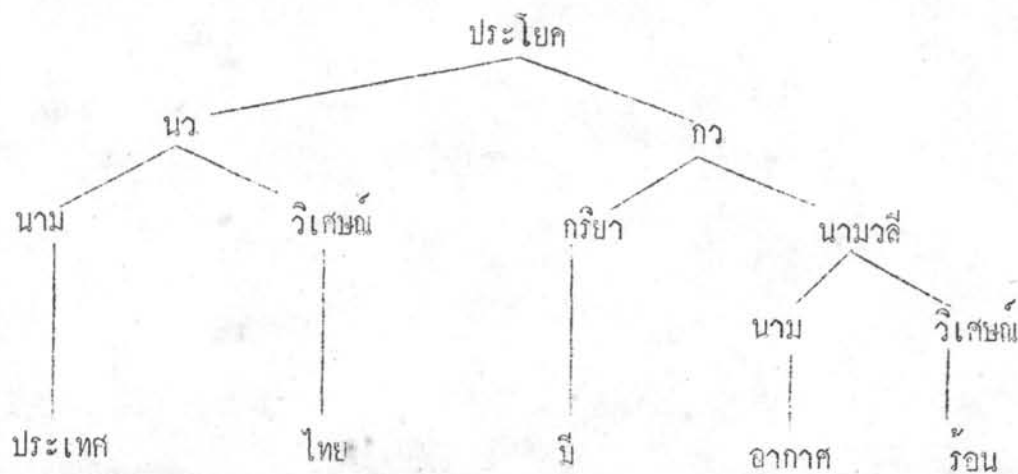
ดังต่อไปนี้

5. ประโยคเจ้าของ ได้แก่ประโยคที่มีภาคแสดงประกอบด้วยกริยา มี + นามวลี
 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

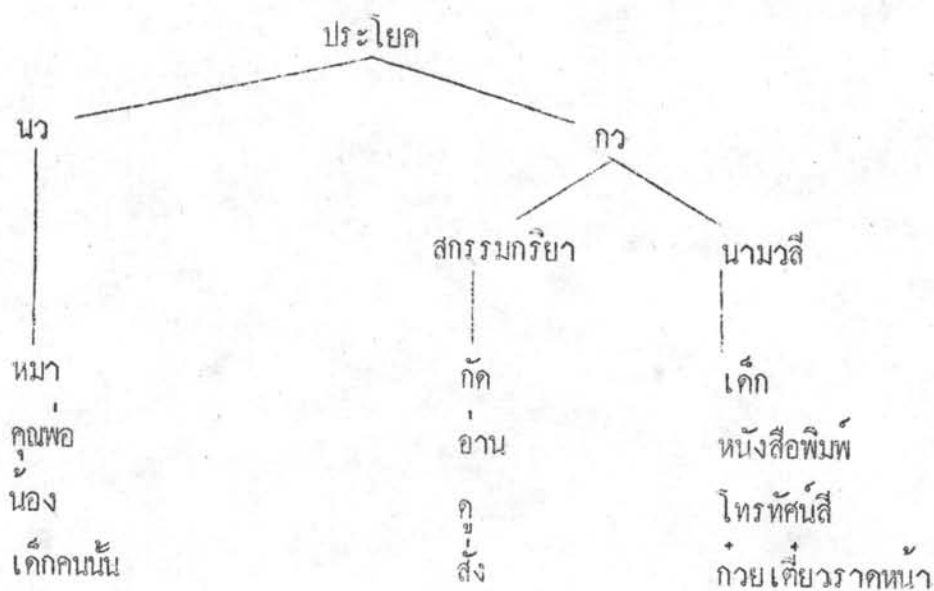

เราอาจจะเขียนแผนภูมิแสดงโครงสร้างขึ้นและเรียกของประโยคตัวอย่างข้างบน
 ได้ดังต่อไปนี้

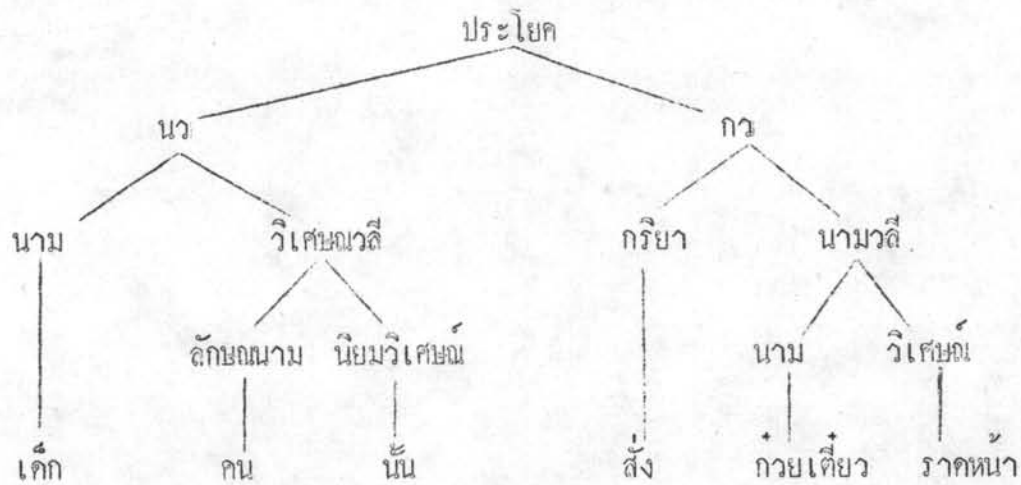
6. ประโยคกรรม ได้แก่เอกรรพประโยคที่มีภาคแสดงประกอบด้วย สกรรมกริยา หรือกริยาที่ต้องการกรรมมารับ + นามวลี ประโยคกรรมนี้สามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภทคือ

6.1 ประโยคกรรมที่มีภาคแสดงประกอบไปด้วยนามวลีบทเดียว เช่น

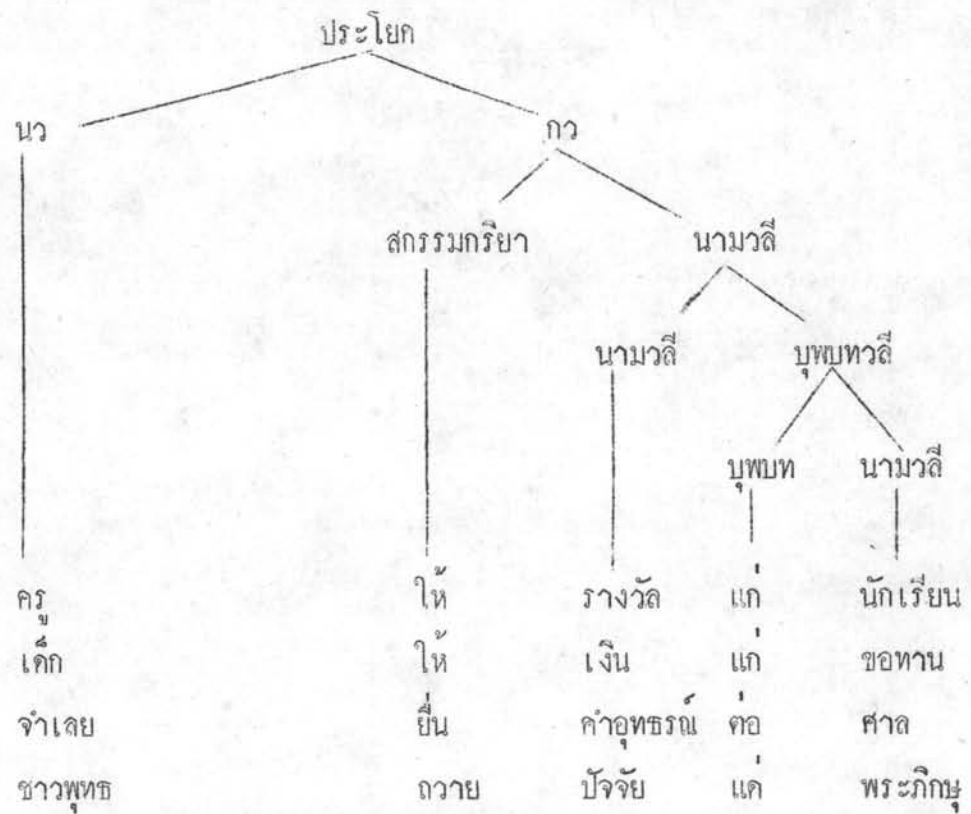

เราอาจจะเขียนแผนภูมิแสดง โครงสร้างละเอียดของประโยคตามตัวอย่างข้างบนได้

ดังต่อไปนี้

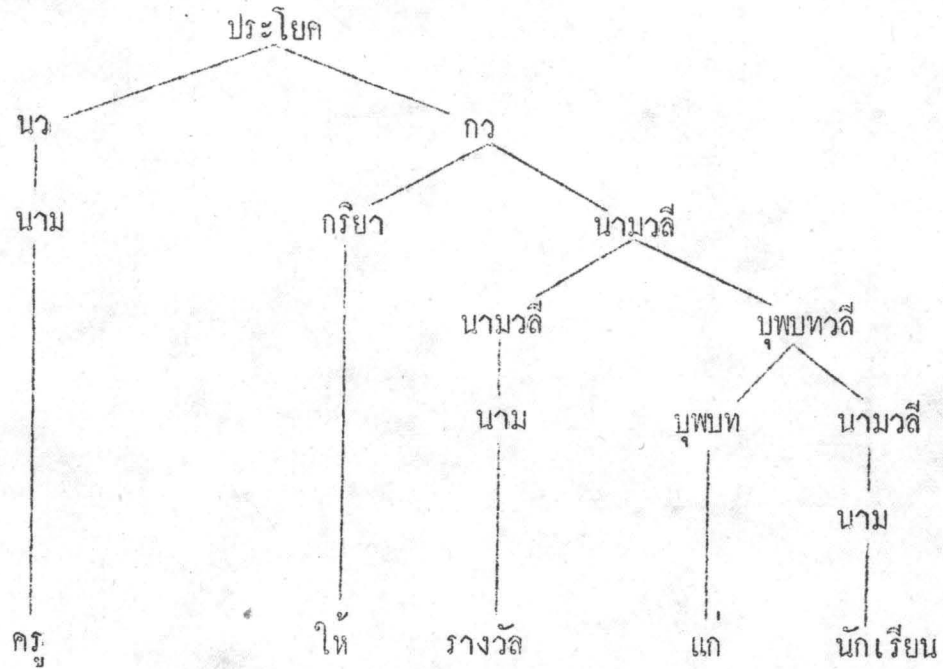

6.2 ประโยคสกรรรมที่ภาคแสดงมีนามวิ 2 บท เช่น

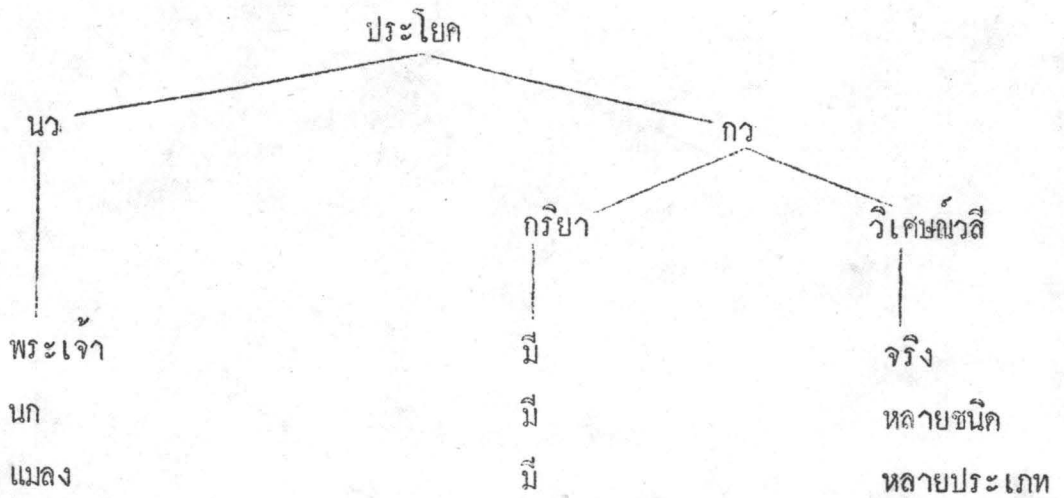
เราอาจจะเขียนแผนภูมิแสดงโครงสร้างละเอียดของประโยคตัวอย่างข้างบนได้

ดังต่อไปนี้

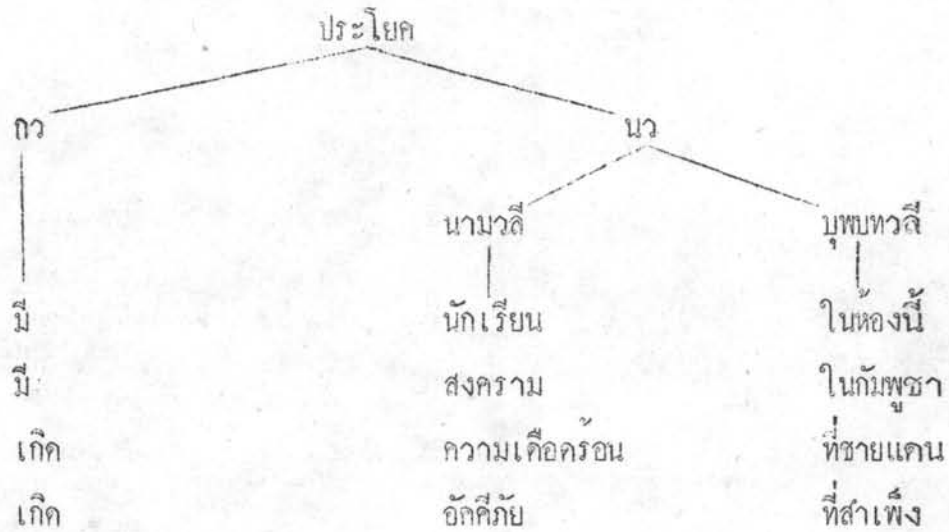

7. ประโยคสถิติ ได้แก่ประโยคที่แสดงการมีอยู่ หรือปรากฏอยู่ของสิ่งต่าง ๆ
 อาจจำแนกออกได้เป็น 2 ชนิด คือ

7.1 ประโยคสถิติชนิดแสดงนัย คือประโยคที่ภาคกริยาวลีประกอบด้วยกริยา
 มี + วิเศษณ์วลี ดังนี้

7.2 ประโยคสถิติชนิดชักแจง คือประโยคที่มี กริยาวลีที่ประกอบด้วย มี หรือ เกิด + นามวลี + บุพบทวลี ดังนี้

ประโยคสถิติชนิดชักแจงนี้ อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงประโยคได้โดยการนำเอา บุพบทวลีมาสถับที่กับกริยาวลี หรือเอามาไว้คนประโยคนั้นเอง เช่น

มีนักเรียนในห้องนี้	เปลี่ยนแปลงเป็น	ในห้องนี้มีนักเรียน
มีสงครามในกัมพูชา	" _____ "	ในกัมพูชามีสงคราม
เกิดความเคียดแค้นที่ชายแดน	" _____ "	ที่ชายแดนเกิดความเคียดแค้น
เกิดอหังการที่สาเพ็ง	" _____ "	ที่สาเพ็งเกิดอหังการ

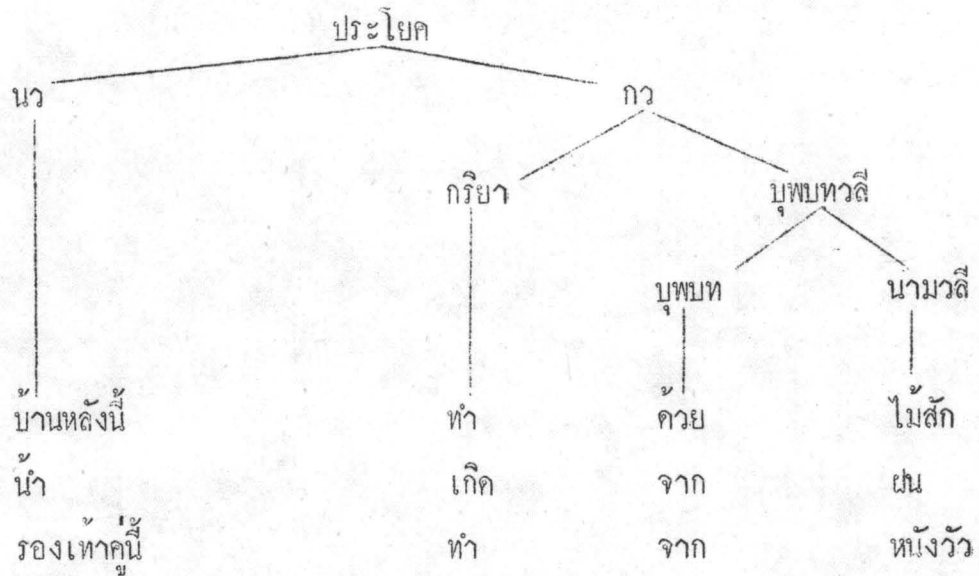
ฯลฯ

ถ้านักเรียนสังเกต จะเห็นว่าประโยคสถิติชนิดชักแจงนี้ บอกตำแหน่งหรือสถานที่ด้วย ในการใช้ภาษาจริง ๆ จึงนิยมแทรกประโยคสถานที่ (ซึ่งได้เรียนมาแล้วในข้อที่ 4) เข้าไป ด้วย หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งได้ว่าประโยคสถิติชนิดชักแจงนี้เพิ่มคำว่า " อยู่ " เข้าไปได้ เช่น

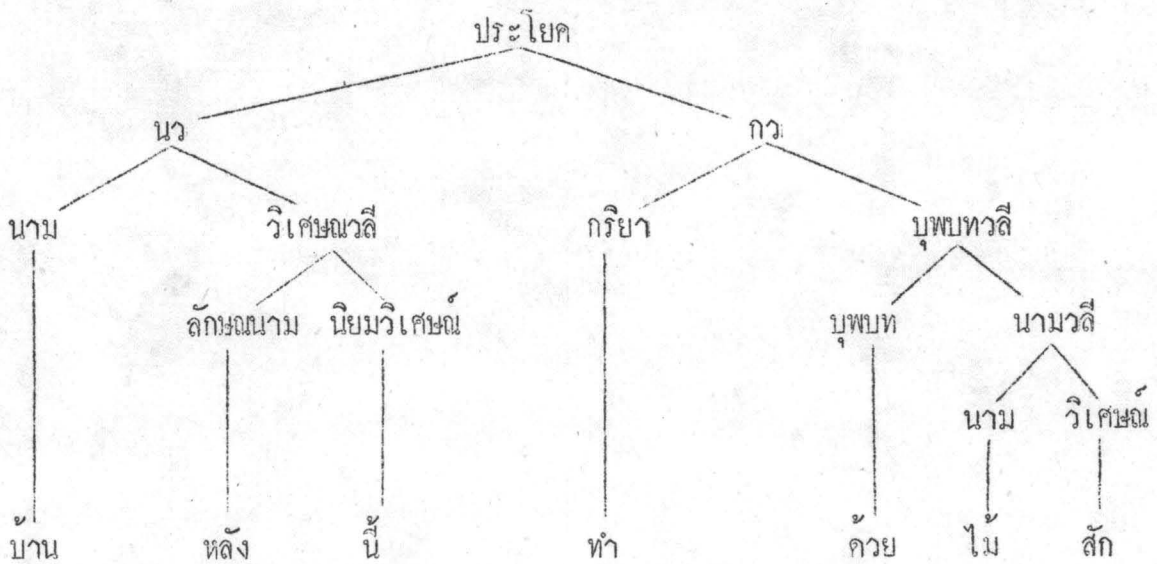
มีนักเรียนในห้องนี้	เปลี่ยนแปลงเป็น	มีนักเรียนอยู่ในห้องนี้
มีสงครามในกัมพูชา	" _____ "	มีสงครามอยู่ในกัมพูชา
เกิดความเคียดแค้นที่ชายแดน	" _____ "	เกิดความเคียดแค้นอยู่ที่ชายแดน

ฯลฯ

8. ประโยคกำเนิก ได้แก่เอกรรตประโยคที่มีภาคแสดงประกอบด้วยกริยา ทำ หรือ เกิด + บุพบทวลี ซึ่งประกอบด้วย จาก หรือ ค้วย + นามวลี เช่น

เราอาจจะแสดงโครงสร้างของประโยคตัวอย่างข้างบนให้เห็นชัดเจนได้ดังนี้

ขอให้นักเรียนทบทวนเรื่องเอกรรตประโยคทั้ง 8 ชนิดที่ได้กล่าวมาแล้ว และทดลองทำแบบฝึกหัดในหน้าต่อไป

แบบฝึกหัดที่ 2

1. ประโยคต่อไปนี้ข้อใดที่เป็นเอกภพประโยค ให้เขียนเครื่องหมายถูก (✓)
 ไว้หน้าข้อ ข้อใดที่ไม่ใช่เอกภพประโยคให้เขียนเครื่องหมายผิด (✕) ไว้หน้าข้อ (ข้อละ 1 คะแนน)
- _____ 1.1 บุหญิงคนนั้นยิ้มสวย
- _____ 1.2 หนังสือเล่มนี้ดีและแพงมาก
- _____ 1.3 แก้วใบนี้สีสวย
- _____ 1.4 โรงเรียนสายน้ำผึ้งเป็นของนักเรียนทุกคน
- _____ 1.5 ความอ่อนแอเกิดจากความสกปรกและโรคร้าย
2. จงอธิบายความหมายและให้ตัวอย่างประโยคต่อไปนี้ (ข้อละ 2 คะแนน)
- 2.1 ประโยคกรรม
- 2.2 ประโยคคุณศัพท์
- 2.3 ประโยคเจ้าของ
- 2.4 ประโยคสถิตยนิคแสดงนัย
- 2.5 ประโยคสถิตยนิคชัดแจ้ง
3. จงเปลี่ยนแปลงรูปประโยคต่อไปนี้ โดยให้มีความหมายคงเดิม (ข้อละ 1 คะแนน)
- 3.1 มีความร้อนในดวงอาทิตย์
- 3.2 แก้วใบนี้สีสวย
- 3.3 เขาให้เงินแก่ขอทาน
- 3.4 คุณนี้ทำควยไม้
- 3.5 เกิดความวุ่นวายในอิหร่าน

4. ให้นักเรียนเขียนแผนภูมิแสดงโครงสร้างของประโยคต่อไปนี้ (ข้อละ 3 คะแนน)

- 4.1 มาตัวนี้วิ่งเร็วมาก
 - 4.2 คำราชาศัพท์นานมาก
 - 4.3 เขาเป็นกรรมกร
 - 4.4 พิมพ์เครื่องนี้เป็นของส่วนรวม
 - 4.5 ดอกไม้ทำด้วยกระดาษ
 - 4.6 คุณแม่ปอกมะม่วง
 - 4.7 กัมพูชากำลังอยู่ในภาวะสงคราม
 - 4.8 เด็กคนนี้เป็นแสนดี
 - 4.9 บ้านเขาอยู่ที่ไหน
 - 4.10 เด็กน้อยร้องไห้
-

บทที่ 3 การวิเคราะห์อเนกตรรกประโยค

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนได้เรียนบทที่ 3 จบลงแล้ว จะสามารถ

1. อธิบายความหมายและยกตัวอย่างอเนกตรรกประโยคได้ถูกต้อง
2. เมื่อให้ตัวอย่างอเนกตรรกประโยคตั้งแต่ 2 ประโยคขึ้นไป จะนำมารวมเข้าด้วยกันได้เป็นรูปประโยคชนิดอเนกตรรกประโยคได้
3. เขียนแสดงโครงสร้างของอเนกตรรกประโยคที่กำหนดให้ได้
4. แสดงโครงสร้างของอเนกตรรกประโยคชนิดต่าง ๆ ต่อไปนี้ได้อย่างถูกต้อง
 - 4.1 อัญญาเนกตรรกประโยค
 - 4.2 พยัคเรกาเนกตรรกประโยค
 - 4.3 วิภคปาเนกตรรกประโยค
 - 4.4 เหตุวาเนกตรรกประโยค
5. เปลี่ยนแปลงรูปอเนกตรรกประโยคและอธิบายถึงลักษณะการเปลี่ยนแปลงของประโยคนั้น ๆ ได้

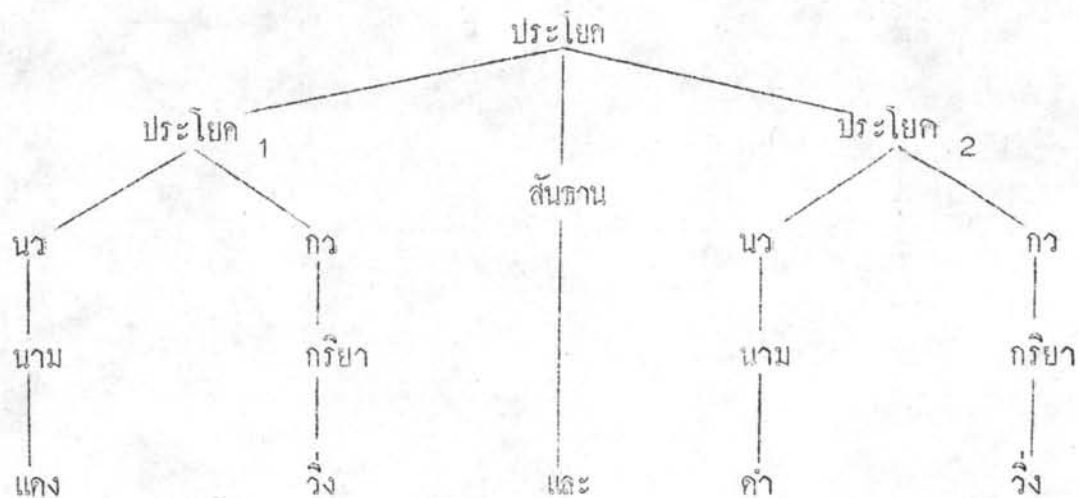
บทที่ 3

การวิเคราะห์อเนกรรดประโยค

อเนกรรดประโยค แปลว่า ประโยคที่มีเนื้อความไม่ใช่ออย่างเดี่ยว คือ มีเนื้อความหลายอย่าง (อนุ + เอก + อรรด) จะมีลักษณะประโยคที่สังเกตได้ทั่วไปก็คือ มีเอกรรด - ประโยคตั้งแต่ 2 ประโยคขึ้นไปเรียงกัน และมีสันธานเป็นเครื่องเกี่ยวเชื่อมอยู่ในระหว่างเอกรรดประโยคนั้น ๆ ให้เนื้อความติดต่อกันเป็นประโยคเดียวกัน

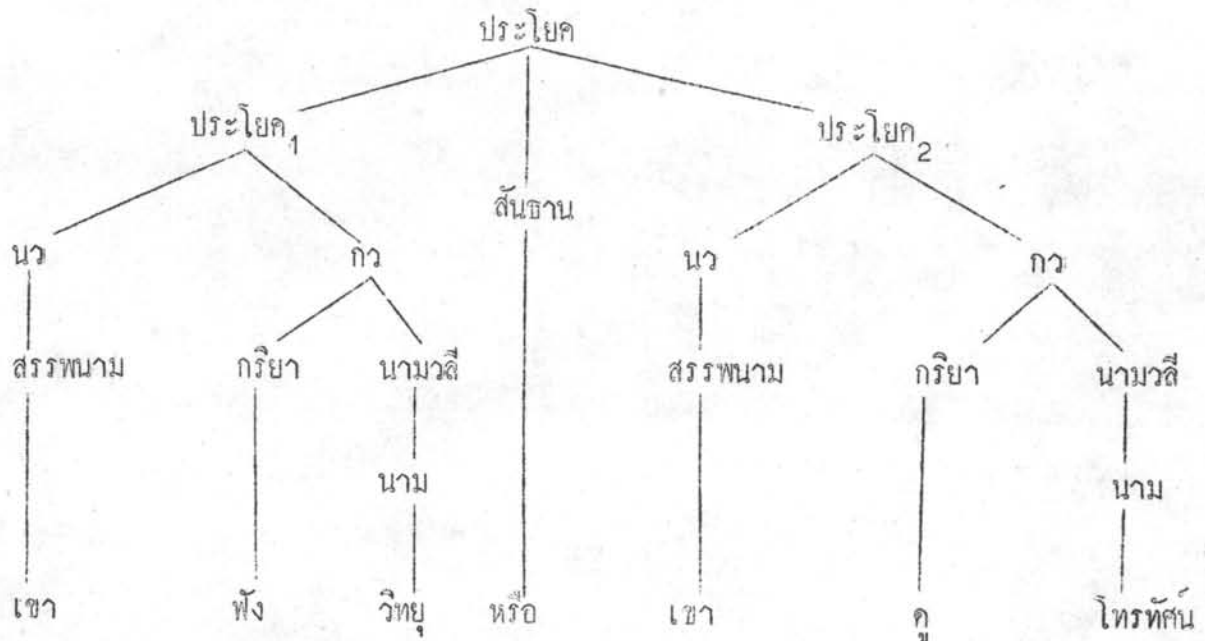
นักเรียนได้ศึกษาเรื่องอเนกรรดประโยคมาพอสมควรแล้ว ในบทเรียนนี้จะไม่กล่าวถึงอย่างละเอียดนักในด้านความหมายและชนิดของอเนกรรดประโยค แต่เราจะมุ่งวิเคราะห์โครงสร้างของอเนกรรดประโยคเป็นสำคัญ

ขอให้พิจารณาอเนกรรดประโยคอย่างง่าย เช่น "แดงวิ่งและดำวิ่ง" จะเห็นว่า ประโยคนี้ก็มาจากเอกรรดประโยค 2 ประโยครวมเข้าด้วยกัน โดยมีสันธาน และ เป็นเครื่องเชื่อมเท่านั้นเอง เพราะฉะนั้นเวลาวิเคราะห์ที่กล่าวมาจะได้ดังนี้

เมื่อได้ประโยค "แดงวิ่งและดำวิ่ง" แล้ว นักเรียนก็มาพิจารณาเห็นว่าประโยคนี้จะสามารถเปลี่ยนแปลงไปได้อย่างไร จะเห็นได้ว่านี่คำว่า วิ่ง ซ้ำกันอยู่จึงได้ออก 1 คำเหลือประโยคเพียง "แดงและดำวิ่ง"

นักเรียนลองสังเกตประโยค " เขาฟังวิทยุหรือเขาคุยโทรศัพท์ " จะเห็นว่ามีส่วนที่เหมือนกันคือ คำว่า หรือ เป็นตัวเชื่อมอยู่ในประโยค เมื่อจะวิเคราะห์ห้ทำได้โดยวิธีเดียวกัน

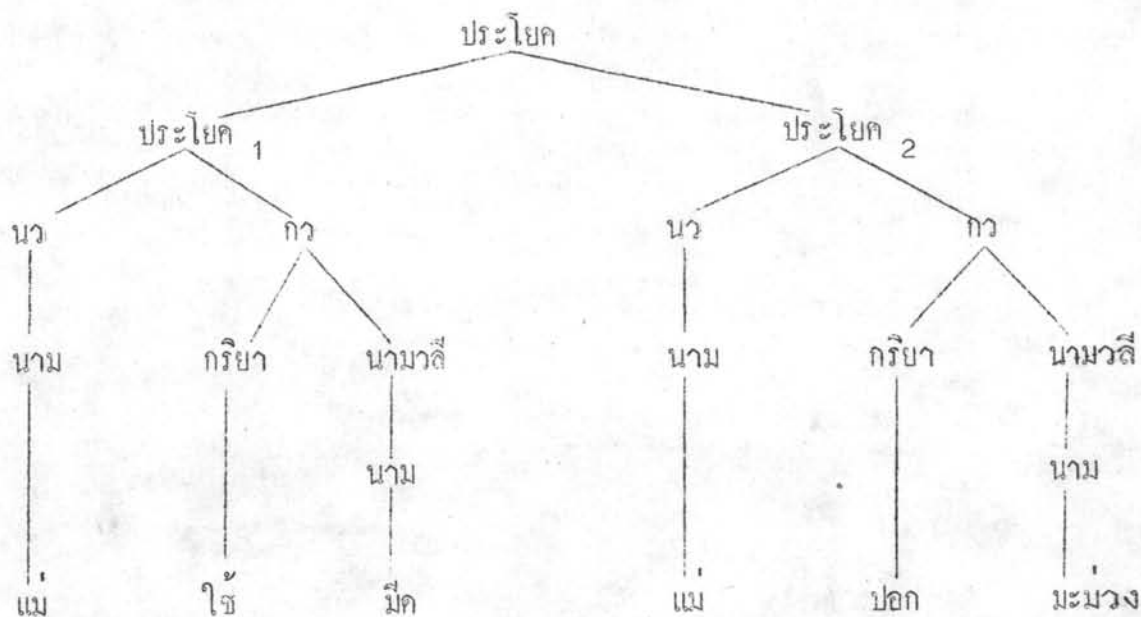

" เขาฟังวิทยุหรือเขาคุยโทรศัพท์ " ประโยคนี้มีคำที่ซ้ำกันอยู่คือคำว่า เขา ดังนั้น จึงลดออกคำหนึ่ง เปลี่ยนแปลงประโยค เป็น " เขาฟังวิทยุหรือคุยโทรศัพท์ "

อเนกสรรประโยคบางรูปนั้นรวมเอาภาคแสดง เข้าไว้ด้วยกัน เช่น

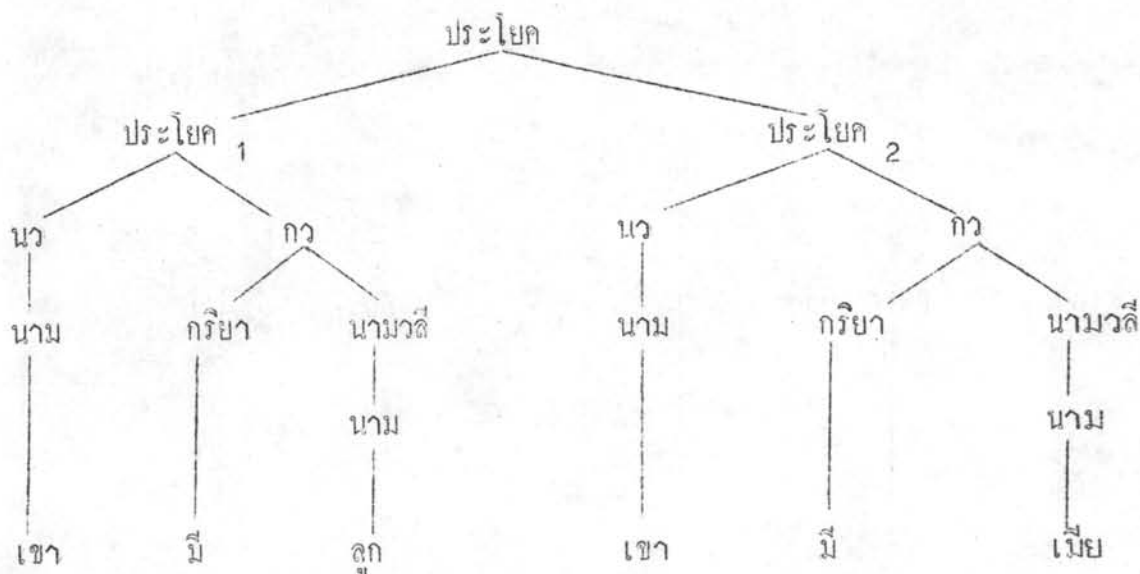
1. แม่ใช้มีด (เอกสรรประโยค)
2. แม่ปอกมะม่วง (เอกสรรประโยค)

เมื่อรวมเอกสรรประโยคทั้งสอง เข้าด้วยกันเป็นอเนกสรรประโยคเพียง ประโยคเดียวว่า " แม่ใช้มีดปอกมะม่วง " เราที่จะวิเคราะห์ประโยคได้ดังต่อไปนี้

ประโยค "แม่ใช้มีค" และ "แม่ปอกมะม่วง" เปลี่ยนแปลงเป็น "แม่ใช้มีคปอกมะม่วง" โดยการลดคำที่เหมือนกันออกไป

บางประโยคมีรูปประโยคสั้น ๆ ว่า " เขามีลูกเมีย " ซึ่งอาจจะเป็นประโยคที่มาจาก การเปลี่ยนแปลงรูปเดิมคือ " เขามีลูก เขามีเมีย " เมื่อจะวิเคราะห์ก็ต้องแสดงโครงสร้างดังนี้

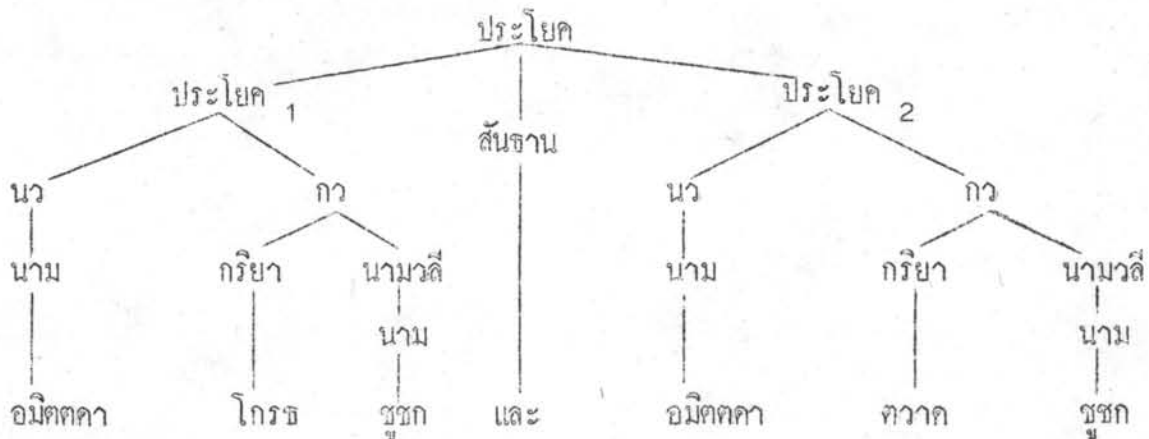

ในประโยคนี้มีคำที่เหมือนกันคือคำว่า " เขา " และคำว่า " มี " จึงลดออกเหลือรูปประโยคเพียง " เขามีลูกเมีย "

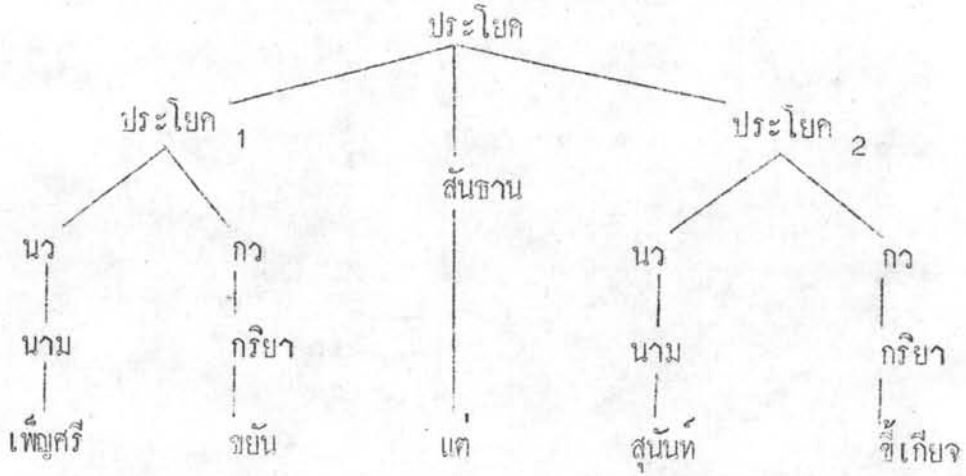
นักเรียนเคยได้เรียนชนิดของอเนกรรดประโยคมาแล้วว่า ตามหลักภาษาไทยนั้น
ได้แบ่งชนิดของอเนกรรดประโยคออกตามเนื้อความในประโยคนั้น ๆ เมื่อจำแนกแล้ว จะได้
4 ชนิดด้วยกันคือ

1. อเนกรรดประโยค คืออเนกรรดประโยคที่มีเนื้อความคล้ายคลึงกัน เช่น
อมิตตคาโกรธและควาคชชก
นักเรียนและครุคหนังสือ
2. เพยคีเรกาอเนกรรดประโยค คืออเนกรรดประโยคที่มีเนื้อความขัดแย้งกัน เช่น
เพ็ญศรีชยันแต่สนันท์ที่เก็ยจ
นภาพรทำงานแต่สมถวิลนอน
3. วิกัปลาอเนกรรดประโยค คืออเนกรรดประโยคที่มีเนื้อความให้เลือกละเอออย่างใด
อย่างหนึ่ง เช่น
มงคลหรือสุวันท์เป็นหัวหน้าสายภาษาไทย
ชอมกาจะสอนหรือจะพิมพ์ข้อสอบ
4. เหตุวาอเนกรรดประโยค คืออเนกรรดประโยคที่มีเนื้อความเป็นเหตุเป็นผลกัน เช่น
การฉัษยันอาจารย์จิงรัก
เขาให้ปุ๋ยมากข้าวจิงงาม

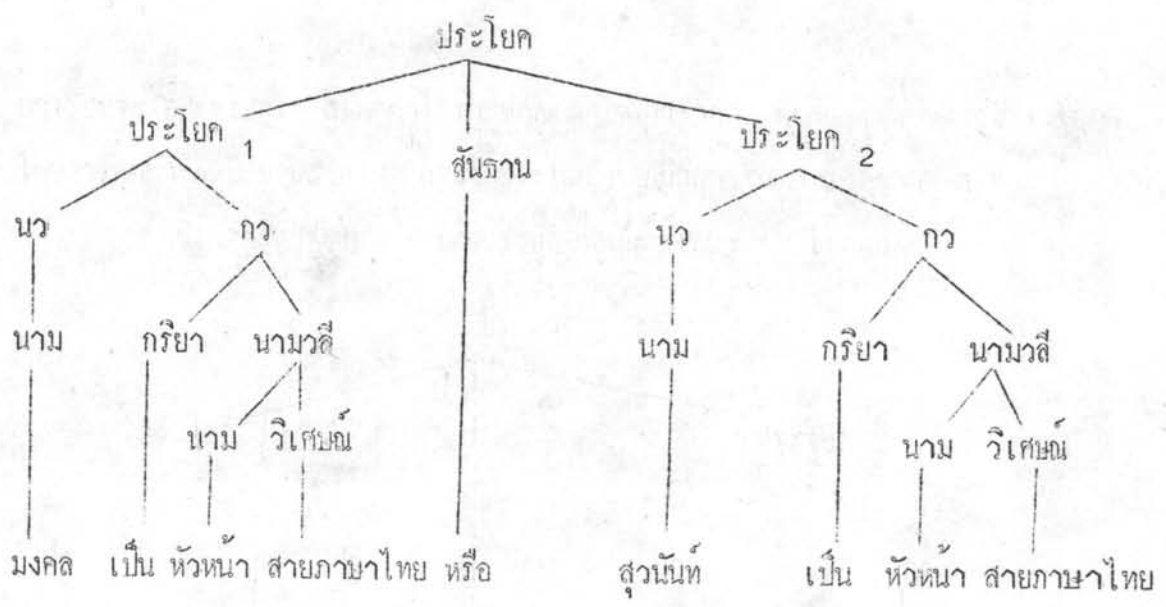
การวิเคราะห์แสดงโครงสร้างโดยละเอียดของประโยคต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น
ก็มีวิธีการแบบเดียวกันดังต่อไปนี้

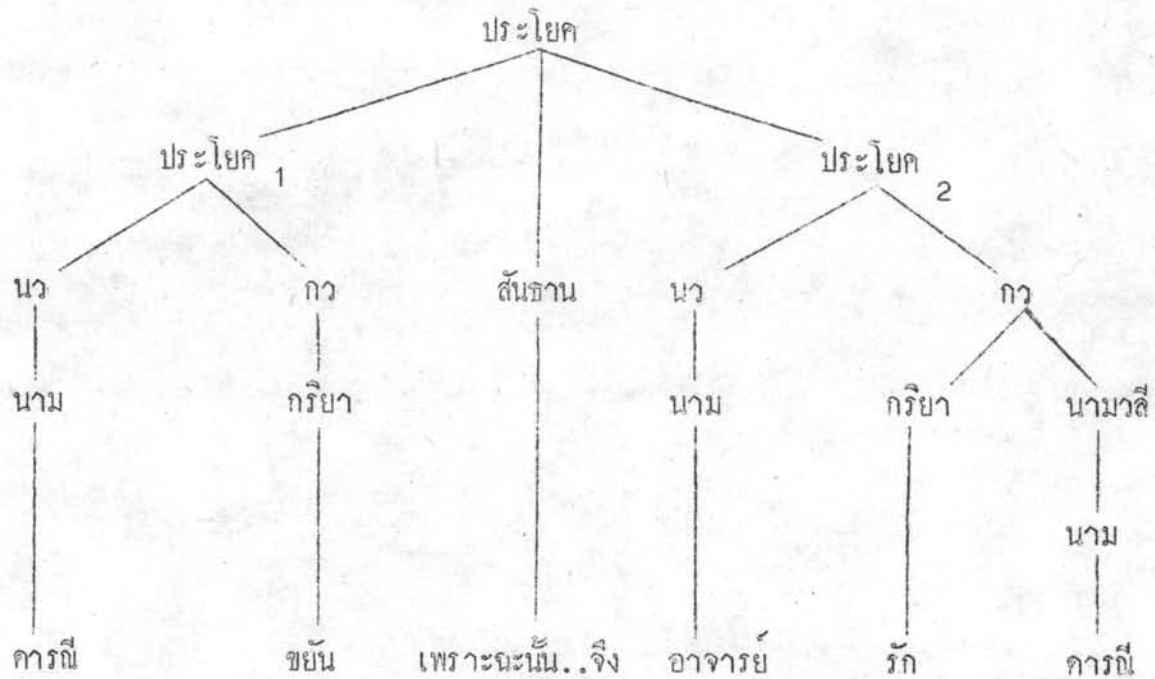
นักเรียนจะได้ประโยค " อมิตตคาโกรชชกและอมิตตคาตวาครุชก " เปลี่ยนแปลงประโยค
 โดยการลดคำที่เหมือนกันออกไป ก็จะได้ประโยค " อมิตตคาโกรชและตวาครุชก "
 วิเคราะห์ประโยค " เพ็ญศรีชยันแต่สุนันท์ซีเกียจ " ใ้ค้ดังนี้

วิเคราะห์ประโยค " มงคลหรือสุนันท์เป็นหัวหน้าสายภาษาไทย " ใ้ค้ดังนี้

วิเคราะห์ประโยค " คารณิชนัอาจารย์จึงรัก "

เมื่อแสดงโครงสร้างของประโยคเสร็จแล้ว จะได้ว่าข้อความ " คารณิชนัเพราะฉะนั้น...จึง
 อาจารย์รักคารณิ " เปลี่ยนแปลงประโยค เป็น " คารณิชัณเพราะฉะนั้นอาจารย์จึงรักคารณิ "
 กัวยวิธิการสลัที่

ต่อมาลคคำว่ เพราะฉะนั้น ออกไปเหลือเพียง " คารณิชนัอาจารย์จึงรักคารณิ "
 และเปลี่ยนแปลงประโยคชั้นสุดท้ายโดยการลคคำที่เหมือนกันออกเหลือรูปประโยคเพียงแต่
 " คารณิชนัอาจารย์จึงรัก "

ขอให้นักเรียนทดลองทำแบบฝึกหัดท้ายบทเพื่อทบทวนความเข้าใจ

แบบฝึกหัดที่ 3

1. อเนกรรปประโยค หมายถึงประโยคที่มีลักษณะอย่างไร จงให้ตัวอย่างประกอบ (5 คะแนน)
 2. คอไปนี้ถ้าข้อใดเป็นอเนกรรปประโยคให้เขียนเครื่องหมายถูก (✓) ไว้หน้าข้อ ถ้าข้อใดไม่ใช่ขอเนกรรปประโยคให้เขียนเครื่องหมายผิด (×) ไว้หน้าข้อ (ข้อละ 2 คะแนน)
 - _____ 1. สองกุมารต้อนรับชุกซึ่งกำลังเดินมา
 - _____ 2. รถมอเตอร์ไซด์คันหนึ่งจอด
 - _____ 3. หลานและง่าวเป็นอาวสุโธราธ
 - _____ 4. คอกกหลายขอนี้มีราคาแพง
 - _____ 5. ฉันเชื่อว่าเขามีความจริงใจ
 3. ให้นักเรียนเขียนแผนภูมิแสดงโครงสร้างของประโยคต่อไปนี้ (ข้อละ 5 คะแนน)
 1. เธอและฉันร้องเพลง
 2. น้องอ่านหนังสือแก่เพื่อนหลับ
 3. นักเรียนจะศึกษาทเรียนหรือจะทำกิจกรรม
 4. หลานของเขาพูดเก่งเขาจึงรัก
 5. พรานเจตบุตรมีคสุนัขและต้อนรับชุก
-

บทที่ 4 การวิเคราะห์สังกรประโยค

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนได้เรียนบทที่ 4 จบลงแล้วจะสามารถ

1. อธิบายความหมายและให้ตัวอย่างสังกรประโยคได้ถูกต้อง
2. เมื่อกำหนดตัวอย่างสังกรประโยคให้ จะแยกอนุประโยคออกจากमुख्यประโยคได้
3. บอกชนิดของอนุประโยคที่ประกอบอยู่ในสังกรประโยคได้
4. เขียนแผนภูมิแสดงโครงสร้างของสังกรประโยคได้
5. เปลี่ยนแปลงประโยคและอธิบายถึงลักษณะการเปลี่ยนแปลงประโยคนั้น ๆ ได้

บทที่ 4

การวิเคราะห์สังกรประโยค

สังกรประโยค แปลว่าประโยคแต่งหรือประโยคปรุง คือมีเอกกรรณประโยคมาปรุงแต่งเป็นส่วนใดส่วนหนึ่งของประโยค

สังกรประโยคนั้นจะต้องมีประโยคใหญ่เรียกว่า मुख्यประโยค และมี ประโยคที่เข้ามาแทรกอยู่เรียกว่า อนุประโยค ยกตัวอย่างเช่น

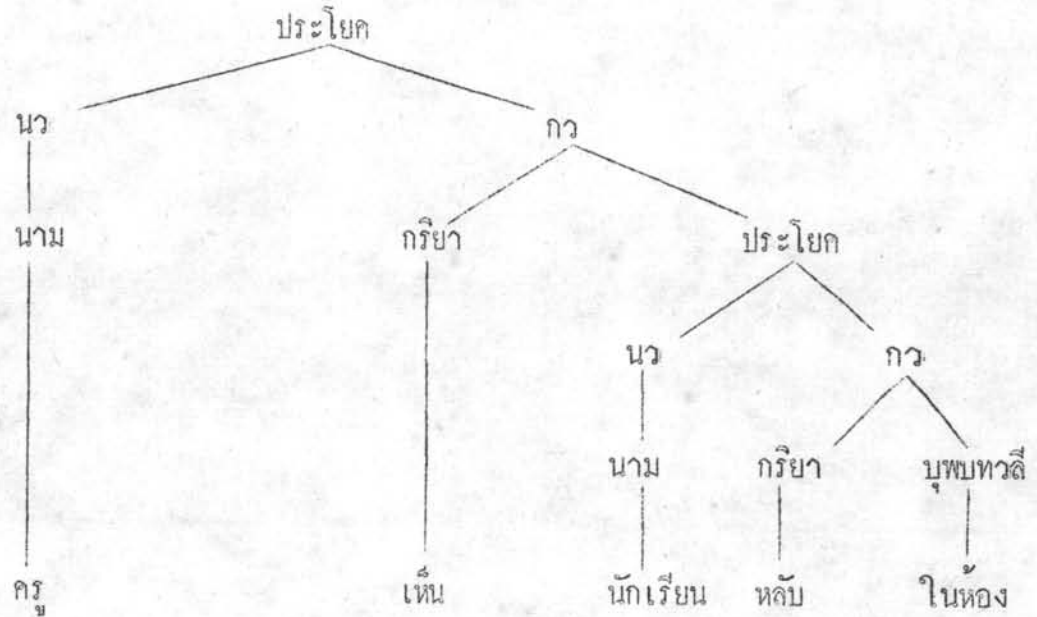
ครูเห็นนักเรียนหลับในห้อง	เป็น	ประโยคหลักหรือमुख्यประโยค
นักเรียนหลับในห้อง	เป็น	อนุประโยคซึ่งแทรกอยู่ในमुख्यประโยค

ตามวิชาหลักภาษาไทย ได้แบ่งแยกอนุประโยคออกไปตามหน้าที่ที่ทําอยู่ในประโยค

ได้แก่

1. นามานุประโยค คืออนุประโยคที่ใช้ทำหน้าที่อย่างนาม
2. คุณานุประโยค คืออนุประโยคที่ใช้ทำหน้าที่แทนบทวิเศษณ์ขยายนามหรือสรรพนาม
3. วิเศษณานุประโยค คืออนุประโยคที่ใช้ทำหน้าที่เป็นวิเศษณ์ขยายกริยาหรือวิเศษณ์ด้วยกัน

นักเรียนลองพิจารณาอนุประโยคในการแสดงโครงสร้างของสังกรประโยคต่อไปนี้

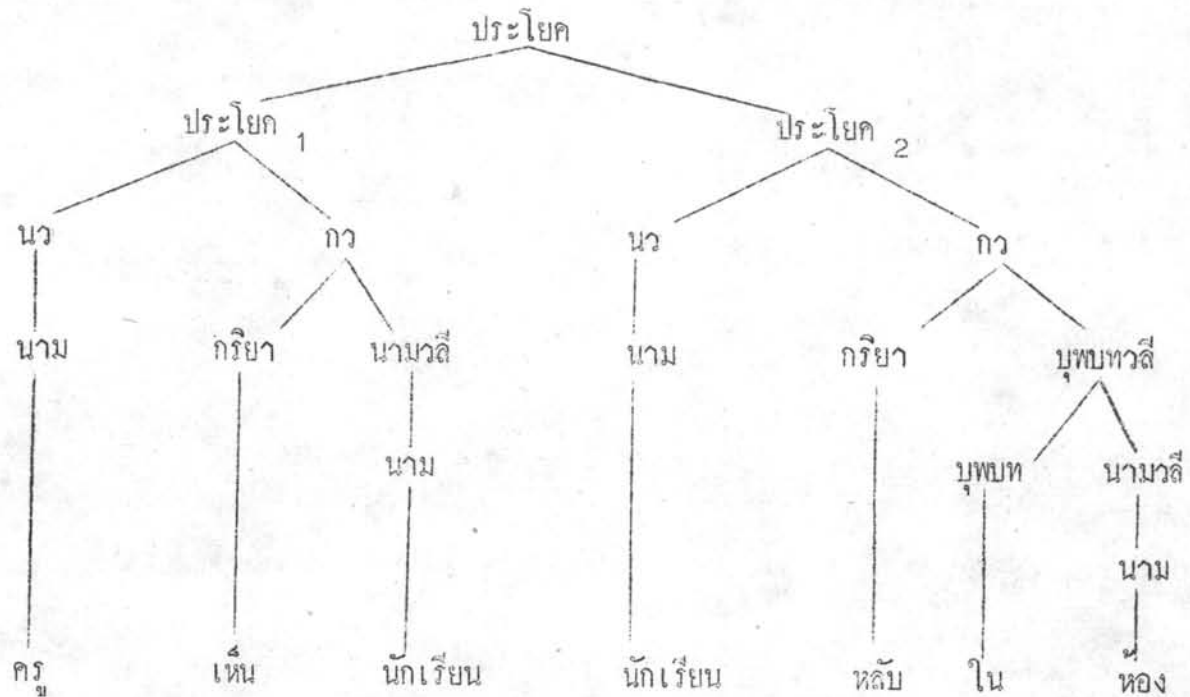

การวิเคราะห์ประโยคข้างบนนี้นั้น ทำให้เห็นชัดว่าอนุประโยค " นักเรียนหลับในห้อง " ทำหน้าที่อย่างนามรองรับกริยา เห็น และเป็นส่วนหนึ่งที่เป็นองค์ประกอบของประโยคหลัก หรือ มุขยประโยค

แต่ถ้าหากนักเรียนจะวิเคราะห์ประโยคนี้อีกแบบหนึ่ง โดยถือว่าประโยคนี้นี้มาจาก เอกรรณประโยค 2 ประโยครวมกันคือ

1. ครูเห็นนักเรียน
2. นักเรียนหลับในห้อง

การวิเคราะห์แสดงโครงสร้างก็จะได้ออกมาดังนี้

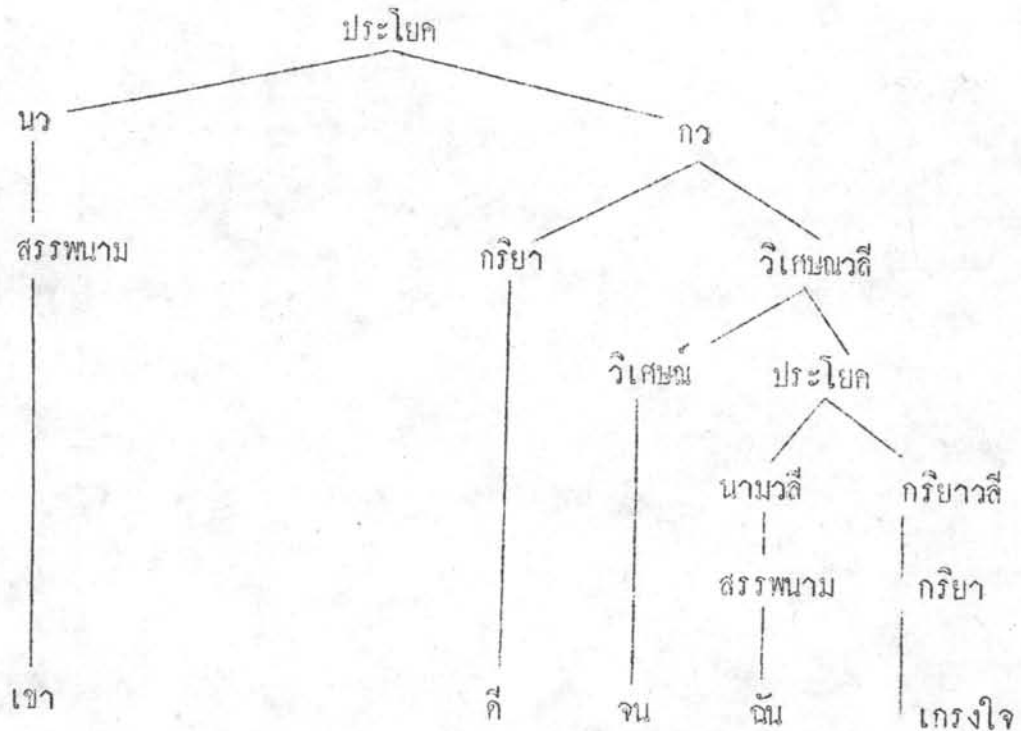

การวิเคราะห์แบบนี้จะได้ประโยค " ครูเห็นนักเรียน (และ) นักเรียนหลับในห้อง " ลดคำที่เหมือนกันออกไปหนึ่งคำ เปลี่ยนแปลงประโยคเป็น " ครูเห็นนักเรียนหลับในห้อง " เหมือนกับการแสดงโครงสร้างค้วยวิธีแรก แต่แตกต่างกันในด้านความหมาย การวิเคราะห์แสดงโครงสร้างค้วยวิธีนี้ความหมายของประโยคไม่ต่อเนื่องกัน

นักเรียนคงจะพิจารณาเห็นแล้วว่า การวิเคราะห์ประโยคหนึ่ง ๆ นั้นอาจจะทำได้หลายวิธี แต่จะให้ผลแตกต่างกันออกไปในด้านความหมาย เพราะฉะนั้นเมื่อจะวิเคราะห์ประโยคใด ควรจะคำนึงถึงความหมายอันแท้จริงของประโยคเสียก่อนว่าผู้พูดหรือผู้เขียนตั้งใจจะสื่อความหมายว่าอย่างไร

ขอให้สังเกตอนุประโยคที่ทำหน้าที่ขยายบทกริยา หรือที่เรียกว่า "วิเศษณานุประโยค"
 - ดังต่อไปนี้

" เขาคิดจนฉันทรงใจ "

จากการวิเคราะห์แสดงโครงสร้างจะเห็นว่าประโยค"ฉันทรงใจ" นั้น ตามหลัง
 ประพันธ์วิเศษณ์ จน ซึ่งข้อความทั้งหมดขยาย คิด ซึ่งทำหน้าที่เป็นขยายกริยา ดังนั้นอนุประโยค
 ชนิดนี้หรือที่ทำหน้าที่อย่างนี้จึงเรียกว่า วิเศษณานุประโยค

ขอให้นักเรียนทดลองทำแบบฝึกหัดท้ายบทเพื่อเป็นการพบทวนความเข้าใจ

แบบฝึกหัดที่ 4

1. มุขยประโยค และ อนุประโยคแตกต่างกันอย่างไร จงอธิบายและยกตัวอย่างมาประกอบพอให้เข้าใจ (5 คะแนน)
 2. จงแยกอนุประโยคออกจากมุขยประโยคต่อไปนี้ (ข้อละ 2 คะแนน)
 - 2.1 ฉันรักคนที่รักความยุติธรรม
 - 2.2 ครูเห็นนักเรียนทุจริตในการสอบ
 - 2.3 เขาพูดจาจนฉันรำคาญ
 - 2.4 ชาวว่าเขาแต่งงานแล้วไม่เป็นความจริง
 - 2.5 ชีวิตลวงไปเหมือนกับเข็มนาฬิกา
 3. ให้นักเรียนเขียนแผนภูมิแสดงโครงสร้างของประโยคต่อไปนี้ (ข้อละ 5 คะแนน)
 - 3.1 ครูเห็นเธอหลับในห้อง
 - 3.2 คนที่มาหาฉันเป็นพี่ชายของฉัน
 - 3.3 เขาโตกเศร้านแม่เป็นห่วง
 - 3.4 เธอปิดกวางคหองที่เลอะเทอะ
 - 3.5 คนที่นั่งหน้าห้องเป็นคนเก่ง
-

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

แบบทดสอบเรื่อง " ประโยค "

สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (x) ทับลงบนอักษรหน้าข้อที่นักเรียน
เห็นว่าถูกต้อง ให้ทำในกระดาษคำตอบที่แจกให้พร้อมกับข้อสอบฉบับนี้

1. ประโยคประกอบไปด้วยส่วนสำคัญกี่ส่วน

ก. 1 ส่วน	ข. 2 ส่วน
ค. 3 ส่วน	ง. 4 ส่วน
2. ส่วนประกอบที่สำคัญของประโยคคืออะไร

ก. เนื้อความ	ข. ประธานและบทขยาย กริยาและบทขยาย
ค. นามวลีและกริยาวลี	ง. ประธาน กริยา กรรม และ บทขยาย
3. ข้อใดเป็นประโยคที่สมบูรณ์

ก. น้ำในสระเน่า	ข. ผู้ชายสูง ๆ ที่สวมเสื้อสีขาว
ค. กุ้งเห่าในลอนคู่นั้น	ง. นกที่กำลังบินมาเป็นฝูง ๆ
4. ข้อใดเป็นประโยคที่สมบูรณ์

ก. กาคาบพริก	ข. หมูในอวย
ค. มาเหนือเมฆ	ง. คาบสองคม
5. " ขนมาก่อนน้มนูกเสียแล้ว " ประโยคนี้มีส่วนใดเป็นภาคสนามวลี

ก. ขน	ข. ขนนี้
ค. ขนก่อนนี้	ง. ขนก่อนน้มนูก
6. " หมาตัวที่เคยกักเธอตายเสียแล้ว " ประโยคนี้มีส่วนใดเป็นภาคสนามวลี

ก. หมา	ข. หมาตัวที่
ค. หมาตัวที่เคยกัก	ง. หมาตัวที่เคยกักเธอ

7. " เมื่อวานนี้เป็นวันเกิดของคุณสายสมร " ประโยคนี้มีส่วนใดเป็นภาคกริยาวลี
 ก. เป็น
 ข. เป็นวันเกิด
 ค. วานนี้เป็นวันเกิด
 ง. เป็นวันเกิดของคุณสายสมร
8. " น้องชายผมคนที่ชอบเล่นตะกร้อมาหาคุณเมื่อเช้านี้ " ประโยคนี้มีส่วนใดเป็นภาคกริยาวลี
 ก. เล่นตะกร้อ
 ข. ชอบเล่นตะกร้อ
 ค. มาหาคุณ
 ง. มาหาคุณเมื่อเช้านี้
9. ข้อใดไม่ใช่ข้อใดเป็นเอกภรรยประโยค
 ก. นกขุนทองที่บ้านฉันพูดเจื้อยแจ้ว
 ข. เธอหยิกข่วนและทุบดองเขาเป็นพัลวัน
 ค. นักเรียนสนใจเรื่องประโยคหรือไม่
 ง. ถ้าเธอสนใจเรื่องประโยคมากกว่านี้จะตอบคำถามได้
10. " คุณต้องการอาหารหรือเครื่องดื่ม " เป็นประโยคนิติใด
 ก. เอกภรรยประโยค
 ข. อเนกภรรยประโยค
 ค. สังกรประโยค
 ง. ประโยครวม
11. ข้อใดเป็นอเนกภรรยประโยค
 ก. เขาชอบใส่แต่เสื้อสีฟ้า
 ข. เขามาแต่เมืองเหนือ
 ค. ความเป็นมนุษย์เป็นสิ่งประเสริฐสุด
 ง. เขาอยากรวยแต่เขาเกียจคร้าน
12. " คุณต้องการน้ำชาหรือกาแฟ " เป็นประโยคนิติใด
 ก. อเนกภรรยประโยค
 ข. เอกภรรยประโยค
 ค. สังกรประโยค
 ง. เป็นได้ทั้งข้อ ก. และข้อ ข.
13. เอกภรรยประโยค หมายถึงประโยคที่มีลักษณะอย่างไร
 ก. เป็นประโยคเล็ก ๆ
 ข. เป็นประโยคที่มีเนื้อความเดียว
 ค. เป็นประโยค 2 ประโยคที่เชื่อมกันด้วยสันธานและมีความสำคัญเสมอกัน
 ง. เป็นได้ทั้งข้อ ข. และข้อ ค.

แบบสอบถามความคิดเห็นหลังเรียนบทเรียน

นักเรียนคิดว่าตลอดระยะเวลาที่ได้เรียนวิชาหลักภาษาไทยว่าคุ้มเรื่องประโยชน์
ตามบทเรียนที่ได้เรียนไปแล้วนั้น นักเรียนประสบกับปัญหาในค่านักเรียน และน่าจะมีทาง
แก้ไขอย่างไร (โปรดระบุความคิดเห็น)

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ตารางที่ 3 แสดงระดับความยากและอำนาจจำแนกของข้อทดสอบในแบบทดสอบก่อนเรียน
บทเรียน และหลังเรียนบทเรียน

ข้อที่	P_H	P_L	P	r
1	.84	.58	.72	.31
2	.70	.09	.37	.63
3	.67	.26	.46	.41
4	.88	.58	.74	.38
5	.98	.51	.80	.67
6	.72	.16	.43	.56
7	.30	.14	.22	.22
8	.42	.07	.22	.47
9	.56	.23	.39	.35
10	.91	.53	.74	.47
11	.98	.53	.80	.66
12	.63	.28	.45	.36
13	.88	.70	.80	.26
14	.98	.53	.80	.66
15	.86	.37	.63	.52
16	.47	.12	.28	.42
17	.88	.26	.59	.62
18	.63	.30	.46	.34
19	.35	.16	.25	.24
20	.93	.37	.68	.62

ตารางที่ 3 (ต่อ) แสดงระดับความยากและอำนาจจำแนกของข้อทดสอบในแบบทดสอบ
ก่อนเรียนบทเรียน และหลังเรียนบทเรียน

ข้อที่	P_H	P_L	P	r
21	.44	.21	.32	.26
22	.84	.30	.58	.55
23	.37	.09	.22	.39
24	.93	.63	.80	.43
25	.88	.58	.74	.38
26	.35	.12	.23	.31
27	.28	.14	.21	.20
28	.40	.21	.30	.22
29	.40	.16	.27	.29
30	.47	.16	.31	.36
31	.72	.21	.46	.51
32	.70	.33	.52	.37
33	.67	.37	.52	.30
34	.28	.14	.21	.20
35	.60	.12	.34	.52
36	.44	.21	.32	.26
37	.49	.30	.39	.20
38	.77	.33	.55	.45
39	.58	.30	.44	.29
40	.35	.19	.27	.20

ตารางที่ 4 การแจกแจงคะแนนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 133 คน
ในการทำแบบทดสอบเพื่อหาค่าความเชื่อถือได้

คะแนน	f	x	fx	x ²	fx ²
31 - 35	9	33	297	1089	9801
26 - 30	27	28	756	784	21168
21 - 25	32	23	736	529	16928
16 - 20	44	18	792	324	14256
11 - 15	21	13	273	169	3549
	N = 133		Σ fx = 2854		Σ fx ² = 65702

1. คำนวณหาค่ามัธยฐานเลขคณิต

$$\begin{aligned}\bar{x} &= \frac{\Sigma fx}{N} \\ &= \frac{2854}{133} \\ &= 21.46\end{aligned}$$

2. คำนวณหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนนักเรียน

$$\begin{aligned}\text{S.D.} &= \sqrt{\frac{\Sigma fx^2}{N} - \left(\frac{\Sigma fx}{N}\right)^2} \\ &= \sqrt{\frac{65702}{133} - \left(\frac{2854}{133}\right)^2}\end{aligned}$$

$$= \sqrt{494 - 460.4734}$$

$$= \sqrt{33.5265}$$

$$= 5.790$$

3. คำนวณหาความเชื่อถือได้ของแบบทดสอบ โดยใช้สูตรคูเคอร์ ริชาร์ดสัน 21
(Kuder Richardson -21) ซึ่งใช้สูตรดังนี้

$$RK\ 21 = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\bar{X} (K-\bar{X})}{KS^2} \right]$$

RK 21 = ความเชื่อถือได้ของแบบทดสอบ

K = จำนวนข้อในแบบทดสอบ

\bar{X} = มัธยฐานเลขคณิตของคะแนนการทำแบบทดสอบ

S^2 = ความแปรปรวนของคะแนนการทำแบบทดสอบ

$$= \frac{40}{40-1} \left[1 - \frac{21.46 (40 - 21.46)}{40 \times 5.790} \right]$$

$$= \frac{40}{39} \left[1 - \frac{397.8684}{1341.0600} \right]$$

$$= 1.026 \left[1 - 0.2966 \right]$$

$$= .72$$

ตารางที่ 5 แสดงความแตกต่างระหว่างคะแนนของนักเรียนก่อนเรียนบทเรียนและ
หลังเรียนบทเรียน

คนที่	ก่อนเรียน บทเรียน	หลังเรียน บทเรียน	คะแนนความ ก้าวหน้า (d)	d ²
1	21	30	9	81
2	23	33	10	100
3	21	35	14	196
4	20	33	13	169
5	18	32	14	196
6	23	33	10	100
7	16	31	15	225
8	15	25	10	100
9	26	37	11	121
10	22	35	13	169
11	29	38	9	81
12	22	36	14	196
13	14	31	17	289
14	18	30	12	144
15	23	35	12	144
16	27	38	11	121
17	25	33	8	64
18	15	23	8	64
19	20	29	9	81
20	12	31	19	361

ตารางที่ 5 (ต่อ) แสดงความแตกต่างระหว่างคะแนนของนักเรียนก่อนเรียนบทเรียน
และหลังเรียนบทเรียน

คนที่	ก่อนเรียน บทเรียน	หลังเรียน บทเรียน	คะแนนความ ก้าวหน้า (d)	d ²
21	19	32	13	169
22	18	30	12	144
23	12	29	17	289
24	16	26	10	100
25	18	27	9	81
26	20	33	13	169
27	10	27	17	289
28	27	38	11	121
29	27	36	9	81
30	22	30	8	64
31	19	25	6	36
32	21	29	8	64
33	18	30	12	144
34	28	38	10	100
35	21	32	11	121
36	25	34	9	81
37	19	28	9	81
38	13	26	13	169
39	16	32	16	256
40	24	32	8	64
รวม	803	1262	459	5625

การทดสอบความมีนัยสำคัญของผลต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังการ เรียนบทเรียน

(ระดับความมีนัยสำคัญ .01)

1. ตั้งสมมุติฐาน : คะแนนเฉลี่ยของการทำแบบทดสอบก่อนเรียนบทเรียนเท่ากับ
คะแนนเฉลี่ยของการทำแบบทดสอบหลังเรียนบทเรียน

2. คำนวณค่ามัธยิมเลขคณิตของผลต่าง (\bar{d})

$$\bar{d} = \frac{\sum d}{N}$$

\bar{d} = ผลต่างระหว่างคะแนนการทดสอบก่อนเรียนบทเรียนและคะแนน
การทดสอบหลังเรียนบทเรียน

$\sum d$ = คะแนนรวมของผลต่างระหว่างคะแนนการทดสอบก่อนเรียนบทเรียน
และคะแนนการทดสอบหลังเรียนบทเรียน

N = จำนวนผู้เข้าทดสอบ

$$= \frac{459}{40}$$

$$= 11.475$$

3. คำนวณค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของผลต่าง

$S.D._d$ = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลต่าง

$$= \sqrt{\frac{\sum d^2}{N} - \left(\frac{\sum d}{N}\right)^2}$$

$$= \sqrt{\frac{5625}{40} - \left(\frac{459}{40}\right)^2}$$

$$= \sqrt{140.625 - 131.676}$$

$$= 2.99$$

$$\begin{aligned}
 \sigma_a &= \text{ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของผลต่าง} \\
 &= \frac{S.D._d}{\sqrt{N - 1}} \\
 &= \frac{2.99}{\sqrt{40 - 1}} \\
 &= \frac{2.99}{6.24} \\
 &= 0.479
 \end{aligned}$$

4. ค่าจำนวนอัตราส่วนวิกฤต (t)

$$\begin{aligned}
 t &= \frac{\bar{d}}{\sigma_a} \\
 &= \frac{11.475}{0.479} \\
 &= 23.96
 \end{aligned}$$

ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 ค่า t จากตารางมาตรฐานมีค่า 2.71

ค่า t ที่คำนวณได้มีค่า = 23.96 > 2.71

แสดงว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนการทำแบบทดสอบก่อนเรียนบทเรียนและหลังเรียน
บทเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ประวัติการศึกษา

นายศุภชัย แสงปัญญา เกิดวันที่ 29 ตุลาคม พ.ศ. 2495 ที่จังหวัดลำพูน
ได้รับปริญญาการศึกษาบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 2) จากวิทยาลัยวิชาการศึกษา พิษณุโลก
เมื่อปี พ.ศ. 2517 ได้รับทุนอุดหนุนการศึกษาที่ให้แก่นิสิตนักศึกษาที่เรียนในระดับปริญญาโท
จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในปีการศึกษา 2517 - 2518 เป็นเวลา
2 ปี

ปัจจุบันเป็นอาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนสายน้ำผึ้ง

